

VALMIERAS GAUJAS KRASTA VIDUSSKOLA – ATTĪSTĪBAS CENTRS

SPECIĀLĀS PAMATIZGLĪTĪBAS AUDZINĀŠANAS PROGRAMMA

IZGLĪTOJAMAJIEM AR DZIRDES TRAUCĒJUMIEM

(IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS KODS 21015211)

UN AR GARĪGĀS ATTĪSTĪBAS TRAUCĒJUMIEM

(IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS KODS 21015811)

1. – 4. KLASĒM

SATURS

1. Ievads.....	3.lpp
2. Audzināšanas programma 1.klasei.....	5.lpp
3. Audzināšanas programma 2. klasei.....	21.lpp
4. Audzināšanas programma 3. klasei.....	37.lpp
5. Audzināšanas programma 4. klasei.....	56.lpp
6. Klases stundās izmantojamās metodes un paņēmieni	74.lpp
7. Literatūras saraksts.....	81.lpp

IEVADS

Valmieras Gaujas krasta vidusskolas – attīstības centra audzināšanas darba programma ir skolas reglamentējošs dokuments, kas nosaka audzināšanas mērķus, uzdevumus un sasniedzamos rezultātus. Programmai ir ieteikuma raksturs, to var izmantot ikviens pedagogs mācību priekšmetu stundās un klases internāta skolotājs savā darbā ar audzināmo klasi.

Audzināšanas darba programma ir veidota, ievērojot normatīvos dokumentus, kas reglamentē audzināšanas darbības īstenošanu izglītības iestādē: Izglītības likums, ANO Konvencija par bērnu tiesībām, LR Bērnu tiesību aizsardzības likums, Ministru kabineta 2016. gada 15. jūlija noteikumi Nr. 480., „Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība”, Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumi Nr.747 „Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem”, VISC izstrādātie metodiskie „Ieteikumi klases stundu programmas īstenošanai”, VISC izstrādātie atbalsta materiāli pilsoniskās audzināšanas un pilsoniskās līdzdalības sekmēšanai”, Valmieras Gaujas krasta vidusskolas - attīstības centra attīstības plāns.

Audzināšanas darba programma veidota, pamatojoties uz valsts politiku skolēnu līdzatbildības un dzīvesprasmju attīstībā, vecāku (ģimenes) nozīmīgo lomu sadarbībai ar skolu vienotu vērtībizglītības principu iedzīvināšanai, dažādu institūciju un sabiedrības atbalstā skolēniem, kurā vienlaicīgi ar izglītības apguvi pastāv skolēna ieinteresētība savas dzīves veidošanā.

Internāta skolotājs vistiešāk veic audzināšanas darbību un sniedz atbalstu savas audzināmās klases skolēniem. Viņš sadarbībā ar skolēnu vecākiem, administrāciju, skolas pedagogiem un atbalsta personālu un valsts un/vai pašvaldību atbildīgām institūcijām risina ar skolēnu personības veidošanu un attīstību saistītus jautājumus, vienlaicīgi rūpējoties par pedagoģiski un psiholoģiski labvēlīgu klases vidi un saliedētu klases kolektīvu.

Internāta skolotājs, ņemot vērā skolēnu vajadzības un skolas izglītības un audzināšanas programmas, kā arī valsts izvirzītās prioritātes, izstrādā savas audzināmās klases audzināšanas darbības programmu.

Mācību priekšmetu skolotāji audzināšanas darbu veic mācību stundās, sadarbojas ar internāta skolotāju, citiem mācību priekšmetu skolotājiem, skolas atbalsta personālu, administrāciju, vecākiem/aizbildņiem, lai nodrošinātu skolēnu veidošanos par zinošiem, radošiem, uzņēmīgiem un atbildīgiem cilvēkiem un sekmētu skolēnu pašattīstību un pašaudzināšanas prasmes.

Audzināšanas darba programmā noteikts audzināšanas darbības mērķis, stundu temati, plānotie sasniedzamie rezultāti, starppriekšmetu saikne ar mācību priekšmetiem, temata apguves norise un jēdzieni, kurus apgūst skolēni klases stundā. Nepieciešamo stundu skaitu tematu apguvei internāta skolotājs izvēlās, ņemot vērā klases vajadzības. Programmā piedāvātas klases stundās izmantojamās metodes un paņēmieni, ārpusstundu aktivitātes, kurus internāta skolotājs kopā ar skolēniem izvēlās patstāvīgi, lai radoši veidotu klases stundas.

Audzināšanas programmas mērķis:

Audzināšanas darba mērķtiecīga un pēctecīga plānošana un īstenošana, veicinot skolēniem izpratni par vērtībām un tikumiem, sekmējot to iedzīvināšanu, veidojot pozitīvu attieksmi pret sevi, ģimeni, klasi, skolu, vidi, darbu, kultūru, sabiedrību un valsti.

Audzināšanas darba programmā ir iekļautas sekojošas tematiskās grupas:

- **Sevis izzināšana un pilnveidošana**
- **Pilsoniskā audzināšana un pilsoniskā līdzdalība**
- **Veselība, vide un drošība**

Karjeras izglītības īstenošanai izveidota atsevišķa programma.

Audzināšanas darba programmas satura īstenošana tiek organizēta atbilstoši bērnu vecumam un attīstības līmenim, viņu zināšanām un prasmēm. Programmas saturs var tikt mainīts un papildināts, kā arī pielāgots konkrētās klases bērnu attīstības līmenim un spējām. Programmas saturs tiek īstenots mācību stundās, ārpus stundās mērķtiecīgi organizētās nodarbībās, pārrunās, ikdienas režīmu momentos, pastaigās, ekskursijās un citos pasākumos.

AUDZINĀŠANAS PROGRAMMA 1. KLASEI

Tēma. Sevis izzināšana un pilnveidošana

Mērķis: Mācīt izmantot zināšanas par sevi, lai izprastu savas spējas, dotumus, intereses, pieņemtu pozitīvus lēmumus.

Temats	Sasniedzamie rezultāti	Starppriekšmetu saikne ar mācību priekšmetiem	Temata apguves norise
Sevis apzināšanās jeb pašidentitāte Es esmu ...	Prot stāstīt par sevi /vārds, uzvārds, vecums, dzīvesvieta, dzimšanas diena/	<u>Sociālās zinības</u> Prasme stāstīt par sevi, izteikt savas domas. <u>Latviešu valoda</u> Prot nosaukt savu vārdu, uzvārdu. Apgūst prasmi atpazīt savu vārdu, uzvārdu. Ar skolotājas palīdzību noskaidro savu dzimšanas dienu, gadalaiku. Ar skolotājas palīdzību mācās atbildēt uz jautājumiem.	Skolēni gatavo savu vizītkarti: zīmē pašportretu un raksta savu vārdu, uzvārdu. Ar skolotāja atbalstu stāsta par sevi, klasesbiedriem. Klasē izveido klasesbiedru vizītkaršu kolāžu. Klasē izveido skolēnu, skolotājas dzimšanas un vārda dienu kalendāru. Darbojas ar emociju attēlu kartītēm un mācās atpazīt, nosaukt emocijas. Spēlē lomu spēles un mācās izteikt emocijas ar mīmiku, žestiem, kustībām. Zīmē emociju sejiņas, pārraksta emociju nosaukumus.
Manas emocijas	Atpazīst, nosauc savas un citu emocijas. Mācās paust emocijas atbilstoši situācijai.	<u>Sociālās zinības</u> Mācās stāstīt par emocijām. Attīsta prasmi pārvaldīt savas emocijas, uzturoties klasē, skolā.	Veido emociju attēlu kolāžu ar dažādiem emociju veidiem: priecīgs, dusmīgs, bēdīgs, nosauc emocijas un pārraksta emociju nosaukumus. Mācās atpazīt, nosaukt emociju izpausmes sevī, klasesbiedros, citos cilvēkos.

			Ar skolotāja palīdzību mācās nosaukt notikumus no savas pieredzes un kādas emocijas izjuta. Pārrunas “Kā es jutos klasē?” “Kā es jutos skolā?”
Jēdzieni: vārds, uzvārds, emocijas			
Mērķtiecība, zinātkāre Esmu skolnieks Es protu... Skolā mācos mācīties	Apgūst savu jauno sociālo lomu – skolēns. Nosauc darbības, kas saistītas ar mācīšanos skolā. Prot nosaukt un pareizi lietot mācību piederumus, klases inventāru. Prot rūpēties par savam lietām un uzturēt tās kārtībā.	<u>Sociālās zinības</u> Ar skolotāja palīdzību mācās plānot savas dienas gaitas. Mācās atpazīt un nosaukt dažādus mācību līdzekļus un prot atrast konkrētas norādes mācību kabinetā. <u>Latviešu valoda</u> Ar skolotāja palīdzību mācās stāstīt par sevi, izteikt savas domas. Ar skolotājas palīdzību atbild uz jautājumiem.	Pārrunas Kas ir skola? Kas ir skolēns? Ko skolēni dara skolā? Krāso vai zīmē zīmējumu “Es skolā”, mācās veidot stāstījumu par to. Pārrunas, pilda darba lapas, kādas lietas un darbības raksturīgas skolai un mājai. Vēro mācību piederumus, klases inventāru un mācās atbildēt uz skolotāja jautājumiem. Mācās nosaukt darbības, kas saistītas ar mācīšanos /lasa, rēķina, domā, sporto, zīmē, klausās, runā/ Pārrunas, kas palīdz skolā mācīties. Skolēni savā portfolio ievieto paveiktos darbus/ zīmējumus, darba lapas, anketas.../, un pēc noteikta perioda pārskata darbus, izvērtē, pārrunā.. Ar skolotāja atbalstu mācās izvērtēt savu darbu /Protu un zinu, Vēl jā mācās/ un mācās priecāties, lepoties par saviem darba rezultātiem. Ar skolotājas palīdzību mācās sagatavot mācību piederumus mācību stundām.
Jēdzieni: skola, skolnieks, mācīties, mācību piederumi, prasmes			

Savstarpējas attiecības Mani klasesbiedri Mani draugi Es un pieaugušie	Prot nosaukt klasesbiedra vārdu, uzvārdu. Mācas izprast savstarpējās attiecības, uzklautīt un sadarboties ar klasesbiedriem un skolotājiem. Prot nosaukt klases skolotāju vārdus.	<u>Sociālās zinības</u> Mācās raksturot attiecības ar draugiem, klasesbiedriem. Ar skolotāja palīdzību mācās atšķirt drošas attiecības. <u>Latviešu valoda</u> Ar skolotāja palīdzību atbild uz jautājumiem. Apgūst prasmi veidot teikumus, izmantojot atslēgvārdus: draugi, īpašības /Kas? Kāds?/	Mācās nosaukt klasesbiedru vārdu, uzvārdu. Veido klases vizītkarti / skolēna, skolotāju fotogrāfijas vai pašportreta zīmējums, raksta vārdu, uzvārdu/. Spēlē iepazīšanās un klases saliedēšanas spēles. Mācās izprast jēdzienu “draugs”, “draudzība”. Mācās nosaukt savus draugus. Ar skolotāja palīdzību apgūst prasmes, kā var veidot labas attiecības ar klasesbiedriem. Mācās strādāt pāros, mazā grupiņā, lai veiktu kopīgu uzdevumu. Piedalās klases, skolas pasākumos, ekskursijās, kas veicina klases saliedēšanu. Mācās nosaukt skolotāju vārdus. Gatavo apsveikumu klasesbiedriem, skolotājiem dzimšanas un vārda dienā.
Jēdzieni: klasesbiedrs, draugs, attiecības			
Konfliktu risināšana Laba un slikta rīcība Pārvaldu savas emocijas.	Prot atšķirt labu rīcību no sliktas. Ar skolotāja atbalstu pārvalda emocijas, uzvedību.	<u>Sociālās zinības</u> Apgūst prasmi saskatīt un atšķirt labu, sliktu rīcību. Ar skolotāja palīdzību mācās atšķirt drošas attiecības. Attīsta prasmi pārvaldīt savas emocijas,	Pārrunas, kā izpaužas draudzīga rīcība /kopā spēlēties, sveicināties, palīdzēt, samīļot u. c./un nedraudzīga rīcība /izsmiet, neatbildēt uz sveicienu, pagrūst u.c./. Mācās atšķirt labu rīcību no sliktas. Mācās paņēmienu, kā rīkoties

	Prot atvainoties un mācās piedot. Gūst priekšstatu par to, kā būtu jārīkojas nedrošās situācijās un kur meklēt palīdzību.	uzturoties klasē, skolā. <u>Latviešu valoda</u> Ar skolotājas palīdzību atbild uz jautājumiem.	konfliktsituācijās un izspēlē šīs situācijas. Mācās dusmu pārvaldīšanas paņēmienus, izspēlē tos. Mācās palūgt un atvainoties. Spēlē spēles nomierinošo prasmju apgūšanā “Kūstošie sniegavīri”, “Klusuma spēles”, “Es varu tā..” Klausās daiļdarbus un izvērtē tēlu rīcību. Pārrunas, kā rīkoties situācijās, ja skolēns jūtas izsmiets, nepieņemts, un kur meklēt palīdzību.
Jēdzieni: rīcība, sekas, attiecības, emocijas.			
Ētiskās, tikumiskās vērtības Pieklājības frāzes un to lietošana Esmu pieklājīgs Es palīdzu citiem	Prot lietot pieklājības frāzes. Mācās palīdzēt citiem un sniegt prieku. Prot novērtēt savstarpējo palīdzību un pateikties.	<u>Latviešu valoda</u> Ar skolotājas palīdzību atbild uz jautājumiem. <u>Sociālās zinības</u> Apgūst priekšstatu par sadarbību un palīdzības sniegšanu. Mācās strādāt pāros, lai veiktu kopīgu uzdevumu.	Mācās lietot sasveicināšanās un pieklājības frāzes. Skolēni gatavo “labo vārdu” plakātiņus: labrīt, labdien, atā, lūdzu, paldies, piedod, un izliekt tos klasē. Ikdienā mācās pateikt un saņemt labus vārdus apkārtējiem. Ar skolotāja atbalstu mācās izprast, ko nozīmē būt labam. Skatās animācijas filmas, lasa pasakas, daiļdarbus un izvērtē tēlu rīcību. Pārrunas par labiem darbiem, kurus skolēni var paveikt /Kā es varu palīdzēt citiem.

			Gatavot apsveikumus klasesbiedriem, skolotājiem dzimšanas un vārda dienā.
Jēdzieni: sasveicināšanās un pieklājības frāzes, tikumi, rīcība, līdzdalība.			
Mans dzirdes aparāts Auss, klausīšanās Mans dzirdes aparāts Ieliktnis, baterija Dzirdes aparāta lietošana, glabāšana	Zina jēdzienu “ausis”, prot parādīt ausis. Zina jēdzienu – dzirdes aparāts Prot pareizi noņemt un uzlikt dzirdes aparātu, izslēgt un ieslēgt. Prot parādīt ieliktni, prot ielikt un izņemt bateriju.		Klausās, atpazīt un nosauc apkārtesošās skaņas. Vēro auss uzbūvi attēlos. Vēro dažādus dzirdes aparātus. Iepazīstas ar bateriju apzīmējumiem, izmēriem. Praktiski darbojoties, mācas pareizi noņemt un uzlikt dzirdes aparātu, ieslēgt un izslēgt dzirdes aparātu, ielikt un izņemt bateriju.
Jēdzieni: auss, dzirdes aparāts, skaņas, baterijas, noteikumi.			

Tēma. Pilsoniskā audzināšana un pilsoniskā līdzdalība

Mērķis: Rosināt patriotisku jūtu attīstīšanos ģimenē, skolā, pilsētā, novadā, valstī. Veicināt izpratni par savām un citu tiesībām, pienākumiem un to ievērošanu.

Temats	Sasniedzamie rezultāti	Starppriekšmetu saikne ar mācību priekšmetiem	Temata apguves norise
Ģimene Mana ģimene	Izprot jēdziena „ģimene” nozīmi, prot pastāstīt par savu ģimeni. Ciena un mīl savus vecākus, brāļus, māsas. Mācās pastāstīt par savas	<u>Latviešu valoda</u> Apgūst prasmi atpazīt vecāku vārdu un uzvārdu. Mācās raksturot attiecības ar vecākiem. Ar skolotājas palīdzību atbild uz	Nosauc savus ģimenes locekļus. Raksturo viņu izskatu. Zīmē un veido no plastilīna savu ģimeni.

	ģimenes tradīcijām.	jautājumiem par dzirdēto.	
Jēdzieni: Vecāki, ģimene, brālis, māsa, cieņa			
Tiesības un Pienākumi Skolas iekšējās kārtības noteikumi Kārtības noteikumi klasē Manas tiesības un pienākumi skolā Mani pienākumi ģimenē	Iepazīst skolas iekšējās kārtības noteikumus. Pedagoga vadībā veido izpratni par skolēnu tiesībām un pienākumiem klasē. Iesaistās klases kārtības noteikumu izstrādē. Mācās savas pamattiesības un pienākumus skolā un ģimenē.	<u>Sociālās zinības.</u> Apgūst prasmi ievērot noteikumus klasē, skolā. Gūst priekšstatu par noteikumu nepieciešamību. <u>Latviešu valoda un literatūra</u> Ar skolotāja palīdzību veido vārdu sarakstu ar ikdienā veicamajiem darbiem. Ar skolotāja palīdzību atbild uz jautājumiem.	Ikdienas darbību rezultātā, izprot skolēnu tiesības un pienākumus: dienas režīma, klases kārtības, paklausības, draudzēšanās ar klases un skolas biedriem. Ar skolotāja palīdzību mācās nosaukt svarīgākos skolas iekšējās kārtības noteikumus (Skolēni tiek iesaistīti diskusijā). Skolotāja ar skolēniem vienojas par svarīgākajiem noteikumiem klasē (ko skolēni drīkst un ko nedrīkst darīt klasē). Ar rotaļas palīdzību mācās ievērot noteikumus klasē. Stāsta par mājas darbiem, kurus veic ģimenē. Rosina veikt elementāru ikdienas pienākumu veikšanu ģimenē.
Jēdzieni: Tiesības, pienākumi, noteikumi			
Pilsoniskās līdzdalības iespējas un prasmes Uzvedība skolā un ārpus skolas	Mācās izprast, ko nozīmē uzņemties atbildību. Mācās formulēt un izteikt savu viedokli. Apgūst un ievēro uzvedības	<u>Sociālās zinības</u> Apgūst prasmi ievērot notikumus ģimenē, uz ielas, skolā.	Skolotāja uz projektorā vai interaktīvās tāfeles parāda dažādas situācijas, no kurām skolēni mācās atpazīt pieklājīgas uzvedības nosacījumus.

Sabiedriskā līdzdalība Esmu pieklājīgs Es varu palīdzēt	normas sabiedrībā. Mācās izprast, ka skolēna Uzvedība ietekmē skolas dzīvi. Veido cieņpilnas attiecības ar apkārtējiem. Atbilstoši savam vecumam un spējām iesaistās dažādos skolas un klases pasākumos. Ir pozitīva attieksme pret kolektīvu. Apgūst prasmi lietot pieklājības vārdus. Mācās saprast, ko nozīmē būt čaklam un izpalīdzīgam.	<u>Latviešu valoda</u> Ar skolotājas palīdzību atbild uz jautājumiem.	Spēlē lomu sižeta spēles un nostiprina pieklājības vārdu lietojumu. Pieklājības un uzvedības normu ievērošana ārpus skolas: ekskursijas, pārgājieni, izstāžu, koncertu apmeklējumi.
Jēdzieni: Pieklājība, draudzība, izpalīdzība, atbildība			
Piederība novadam, pilsētai Mana dzīvesvieta Valmiera – pilsēta kurā es mācos. Mana skola, klase Rīga – Latvijas galvaspilsēta	Zina savas dzīvesvietas- tās tuvāko pilsētu nosaukumus, skolas atrašanās vietu. Prot pastāstīt par pilsētu, kurā atrodas skola. Zina nosaukt skolas nosaukumu. Zina klases pedagogus un klasesbiedrus. Zina nosaukt Latvijas galvaspilsētu. Prot parādīt Latvijas kartē	<u>Sociālās zinības</u> Mācās nosaukt un parādīt Latvijas kartē savu dzimto pilsētu. <u>Latviešu valoda.</u> Teikumu veidošana, lai nosauktu savas dzīvesvietas adresi, tuvāko pilsētu nosaukumus, skolas adresi un nosaukumu. <u>Vizuālā māksla.</u> Zīmē savu māju, skolu.	Nosauc savas dzīvesvietas atrašanās vietu, adresi. Nosauc savas skolas atrašanās vietu, adresi, skolas nosaukumu. Nosauc Latvijas galvaspilsētu.

	Rīgu un Valmieru.	<u>Dizains un tehnoloģijas.</u> Konstruē, veido māju, skolu.	
Jēdzieni: Novads, galvaspilsēta, pilsēta, skola, klase			
Valstiskā identitāte Latvijas valsts svētki un svinamās dienas Latvijas valsts simboli	Mācās izjust lepnumu par savu valsti. Gūst priekšstatu par valsts svētkiem rudenī- Lāčplēša diena un valsts dzimšanas diena. Pavasarī- Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas diena. Mācās gatavoties svētkiem. Atpazīst Latvijas karti. Zina valsts simbolus. Zina un svin Latvijas valsts svētkus. Mācās atpazīt un cienīt valsts simbolus.	<u>Sociālās zinības</u> Apgūst prasmī atpazīt svētkus. Ar skolotāja atbalstu mācas stāstīt par svētku svinēšanu skolā, ģimenē. <u>Latviešu valoda</u> Mācās klausīties un uztvert Informāciju. Pēc parauga mācas norakstīt svētku nosaukumu. Ar skolotājas palīdzību atbild uz jautājumiem. <u>Latviešu valoda.</u> Pastāsta par valsts svētkiem. <u>Mūzika.</u> Mācās uzvedību himnas atskaņošanas laikā. <u>Vizuālā māksla.</u> Apvelk Latvijas karti, izkrāso novadus. Zīmē, krāso Latvijas karogu, latviskās zīmes.	Apvelk Latvijas valsts robežas- karti. Parāda, kur atrodas valsts galvaspilsēta- Rīga un pilsēta, kur atrodas tava skola. Nosauc Latvijas karoga krāsas (zīmē, krāso, līmē, veido Latvijas karodziņus). Apgūst uzvedības kultūru Latvijas valsts himnas atskaņošanas laikā. Nosauc Latvijas prezidenta vārdu un uzvārdu. Atpazīst Latvijas valsts ģerboni. Iepazīstas ar kalendāru, īpašajiem datumiem-11. novembri Lāčplēša dienu (kad mēs pieminam Latvijas brīvības cīņās kritušos varoņus 1919.g, notiek lāpu gājieni, svecīšu aizdegšana kritušo karavīru piemiņai) un 18. novembri-Latvijas valsts dibināšanas dienu 1918.g- noskaidrojam Latvijas dzimšanas dienas gada skaitli. Pavasarī - 4.maijā Latvijas neatkarības atjaunošanas diena 1990.g.

		<u>Dizains un tehnoloģijas.</u> Veido, konstruē Latvijas kontūras, karogu. <u>Sociālās zinības</u> Mācās atpazīt un nosaukt Latvijas valsts simbolus, mācās izprast to nozīmi.	
Jēdzieni: Latvijas karte, Latvijas svētki, simboli, prezidents			
Nacionālā identitāte Latviešu tautas tradīcijas (gadskārtu ieražas)	Iesaistās kultūras vērtību apzināšanā, apgūšanā un saglabāšanā. Gūst priekšstatu par gadskārtu ieražām: rudē - Miķeļi, Mārtiņi, ziemā - Ziemassvētki, pavasarī - Lieldienas, vasarā - Līgo svētki, Jāņu diena. Gūst priekšstatu par valsts svētkiem - Mātes dienu. Mācās gatavoties svētkiem. Mācās sagādāt otram prieku, gatavojot dāvanīgas.	<u>Sociālās zinības</u> Apgūst prasmi atpazīt svētkus. Ar skolotāja palīdzību mācās stāstīt par svētku svinēšanu skolā, ģimenē. <u>Latviešu valoda</u> Mācās klausīties un uztvert informāciju. Pēc parauga mācās norakstīt svētku nosaukumu. Ar skolotāja palīdzību atbild uz jautājumiem. <u>Sociālās zinības</u> Iepazīst latviešu tautas tradīcijas un folkloru.	Miķeļi-29.septembris ir latviešu rudens saulgriežu gada auglīgākās daļas aizvadīšanas svētki. Auglības dievība-Jumis. Mārtiņi-10.novembris ir diena, kad to uzskata par rudens beigām un ziemas sākumu. Jāpabeidz visi rudens darbi. Notiek tirdziņi. Simbols - Mārtiņgailis. Ziemassvētku gaidīšanas laiks - Advente 4 nedēļas līdz Ziemassvētkiem. (Mijiedarbība starp latviskajām tradīcijām un kristīgo ticību). Ziemassvētki. Ziemassvētku vecītis. Piparkūkas. Pavasārī- Lieldienas- Lielā diena (arī mijiedarbība starp latviskajām tradīcijām un kristīgo ticību).

Latviešu tautas folklorā	Apzinās latviešu tautas folkloras esamību (tautas dziesmas, mīklas, pasakas, teikas).	<u>Dabas zinības.</u> Mācās vērot norises dabā, saistīt tās ar gadskārtu svētkiem. <u>Sociālās zinības.</u> Gadskārtu svētku saistība ar ģimeni, tradīcijām, apsveikumiem, tirdziņiem. <u>Latviešu valoda.</u> Klausās, mācās no galvas tautas dziesmas, min mīklas, iesaistot visas latviešu folkloras vērtības un gadskārtu ieražas un tradīcijas. <u>Vizuālā māksla.</u> Zīmē, krāso attiecīgo gadskārtu ieražu simbolus. <u>Dizains un tehnoloģijas.</u> Veido, līmē, gatavo, nepieciešamo uzskati, apsveikumus gadskārtu svētkiem	Olu krāsošana, ticējumi, šūpošanās. Mātes diena- starptautiski svētki par godu māmiņām, vecmāmiņām, kas Latvijā tiek svinēti maija otrajā svētdienā. Gatavo apsveikumus māmiņām, vecmāmiņām. Pastāsta kā svētki tiek svinēti ģimenē. Pastāsta savu mīļāko pasaku. Mācās no galvas tautasdziesmas. Kopā ar skolotāju min mīklas.
Jēdzieni: Tautas tradīcijas, folklorā			

Tēma. Veselība, vide un drošība

Mērķis: Radīt skolēniem izpratni par veselību, iedibinot veselīga dzīvesveida paradumus. Veidot skolēnos izpratni par drošības jautājumu apguves nepieciešamību un ievērošanu ikdienā savas un citu drošības un veselības saglabāšanā.

Temats	Plānotais sasniedzamais rezultāts	Starppriekšmetu saikne ar mācību priekšmetiem	Temata apguves norise
Uztura ietekme uz skolēnu Veselīgs uzturs, uztura piramīda Vitamīni uzturā Nepareizas ēšanas sekas Veselīgu ēšanas paradumu Veidošana Mana ēdienkarte	Mācās novērtēt uztura nozīmi sava organisma attīstībā un augšanā. Izprot veselīgu ēšanas paradumu būtību, nozīmi un nepieciešamību. Izprot veselīgu ēšanas paradumu būtību, nozīmi un nepieciešamību.	<u>Dizains un tehnoloģijas</u> Iepazīstas ar uztura nozīmi cilvēka dzīvē. Nosauc veselīgus produktus. Salīdzina dažādas ēdienkartes, nosaka veselīgāko. <u>Sociālās zinības</u> Izprot sakarību starp uzturu un augšanu. Zina, kāda ietekme ir veselīgam uzturam uz miegu, fiziskām aktivitātēm, bērna labsajūtu. <u>Sociālās zinības</u> Mācās, kas ir “veselīgs uzturs”. <u>Dizains un tehnoloģijas</u> Atšķir veselīgus un neveselīgus pārtikas produktus; saprot ēšanas režīma nozīmi cilvēka veselības uzturēšanā; saprot, ka pārtikas produkti jālieto ekonomiski.	Vingrinās ēdienreižu nosaukumu lietošanā. Stāsta kādi ir iecienītākie ēdieni ģimenē. Darbojas ar izdales materiāliem, pēta, Kāda izskatās veselīga uztura piramīda. Nogaršo dārzeņus, augļus Kopā ar pedagogu pagatavo viegli pagatavojamus augļu salātus
Jēdzieni: uzturs, veselīgs, neveselīgs, produkti, ēdienreize			

Pašapkalpošanās prasmes Personīgā higiēna	Apgūst, nostiprina jēdzienu “veselība”. Apzinās personīgās higiēnas Nozīmi gan savas veselības uzturēšanā, izprot tās ievērošanas nepieciešamību.	<u>Dizains un tehnoloģijas</u> Izpēta atgādnēs par roku mazgāšanu, praktiski izmēģina roku mazgāšanu. <u>Sociālās zinības</u> Pilnveido prasmes rūpēties par savu ķermeni un apģērbu. Zina, ka pēc tualetes apmeklējuma ir jāmazgā rokas. Pilnveido prasmes rūpēties par apģērbu.	Veic dažādas ķermeņa kopšanas darbības (piemēram, ķemmē matus, lieto kabatlakatiņu). Mācās pareizi tīrīt zobus. Mācās patstāvīgi ģērbties. Mācās ar kurām personīgās higiēnas Lietām nedrīkst dalīties. Mācās par higiēnas darbībām kuras veic vienatnē (dušas, tualetes apmeklējums)
Jēdzieni: veselība, ķermenis, higiēna, tualete, apģērbs			
Fiziskās aktivitātes kā veselības pamats Kustību rotaļas Pastaigas un pārgājieni Sporta stundu nozīme	Apzinās fizisko aktivitāšu nozīmi veselības saglabāšanā. Veidojas motivēta Nepieciešamība piedalīties dažādās fiziskajās nodarbībās skolā un ārpus skolas.	<u>Sociālās zinības</u> Zina un izprot fizisko aktivitāšu Nozīmi cilvēka veselībai. <u>Sports</u> Sistemātiski apgūst sporta veidu vingrinājumus sava organisma attīstībai un pareizas stājas veidošanai; interesējas un prot pastāstīt par sporta pasākumiem un nodarbībām savā skolā	Stāsta ar kādām sportiskajām aktivitātēm patīk nodarboties pašam un ģimenes locekļiem. Dodas pastaigās pa mežu. Dinamiskās pauzes audzināšanas stundās. Veic dažādas kustību rotaļas. Kopā ar skolotāju domā dažādas stafetes, tās iziet.
Jēdzieni: fiziskās aktivitātes, kustības, pastaiga, sports			

Veselīga vide Manas skolas apkārtnē Vide ap mani	Apzinās vides faktoru ietekmi uz cilvēka veselību. Ir iemaņas izvairīties no uzturēšanās veselībai nevēlamā vidē. Veidojas pozitīva attieksme pret apkārtējo vidi. Apzinās, ka ikviens var būt līdzdalīgs veselīgas vides veidošanā skolā, mājās, pilsētā u.c.	<u>Dabaszinības</u> Ar skolotājas palīdzību mācās veikt novērojumus dabā. Mācās saskatīt atšķirības dabas un Cilvēka veidotajām teritorijām. <u>Sociālās zinības</u> Izprot un mācās “zaļo domāšanu”, kā arī teicienu “dzīvot saskaņā ar dabu”. Prot pastāstīt kā cilvēka darbība ietekmē, pārveido tuvāko apkārtni. <u>Dabaszinības</u> Zina galvenos gaisa un ūdens piesārņojuma avotus. Atbilstoši savai pieredzei apzinās veselības saudzēšanas nepieciešamību un veselīga dzīvesveida ievērošanas nozīmi.	Mācās šķirot dažāda veida atkritumus. Apmeklē praktiskās nodarbības Dabas un tehnoloģiju parks “Urda”. Piedalās skolas rīkotajās teritorijas sakopšanas talkās. Mācās grābt lapas un tīrīt sniegu. Pilda dežuranta pienākumus. Sakārto savus mācību piederumus. Pēta augus un dzīvniekus dabas takās.
Jēdzieni: vide, atkritumi, atkritumu šķirošana, piesārņojums, saudzēšana			
Datorspēju atkarība Es un datorspēles	Ir priekšstats par datoratkarību, Citiem atkarību izraisošiem procesiem un bīstamību, ko tie nodara. Atbilstoši savam vecumam izprot un apzinās	<u>Sociālās zinības</u> Izprot kādas iespējas sniedz dators un internets. Saprot datora un TV negatīvo ietekmi uz bērna organismu. Mācās kontrolēt datora lietošanas	Brīvajā laikā skolēnam piedāvāt alternatīvus variantus datoram vai telefonam. Bibliotēkas apmeklējums. Muzeja apmeklējums.

	pamatnoteikumu nozīmīgumu, strādājot ar datoru, citām jaunajām tehnoloģijām.	un TV skatīšanās laiku.	Spēlē interaktīvas spēles www.drossinternets.lv
Jēdzieni: Dienas režīms, dators, datorspēles, atkarība			
Satiksmes drošība			
Ceļš uz skolu	Mācās izvēlēties drošāko maršrutu no mājām līdz skolai un atpakaļ.	<u>Sociālās zinības</u> Apzinās satiksmes noteikumu nozīmīgumu un to saikni ar cilvēka drošību. Izprot nepieciešamību ievērot gājēju noteikumus.	Kopā ar pedagogu dodas pastaigā, lai iepazītos ar drošību uz ielas. Veic praktiskas darbības (iet pāri ielai).
Gājējs, ceļu satiksmes noteikumi	Prot šķērsot ielu regulējamā vai neregulējamā krustojumā.		Noskaidro uz kādas ielas atrodas skola.
Ceļazīmes	Mācās pazīt nozīmīgākās ceļa zīmes.		Mācās drošu uzvedību uz ceļa.
Satiksmes regulēšana ar luksoforu	Orientējās transportlīdzekļu braukšanas virzienos pa ielām un ceļiem.		Vēro ceļa zīmes un mācās to nozīmi. Pārzina transporta līdzekļu veidus.
Sabiedriskais transports un pieturas	Prot ievērot atbilstošus uzvedības noteikumus sabiedriskajā transportā un pieturās.		Vēro luksoforu, mācās krāsu nozīmi.
Satiksmes negadījumi	Ir iepazīstināti ar sekām, ko izraisa ceļu satiksmes negadījumi.		
Atstarotājs	Izprot atstarotāja nozīmi un nepieciešamību uz ceļa tumšajā laikā.		Mācās pareizi lietot atstarotāju. Kopīgi izvēlas atstarotājam piemērotāko vietu pie apģērba vai skolas somas.
	Zina par uzvedības		

	noteikumiem uz ielas ziemas periodā.		
Jēdzieni: noteikumi, gājējs, gājēju pāreja, luksofors, drošība, atstarotājs			
Drošība ekstremālās situācijās	Apzinās, kādu postu var radīt neuzmanīga rīcība ar uguni, prot novērtēt uguns bīstamību un atbilstoši rīkoties.	<u>Sociālās zinības</u> Apgūst prasmi atšķirt labvēlīgas un nedrošas situācijas.	Kopīgi lasa grāmatu Dz.Rinkule-Zemzare "Guntiņa un uguntiņa" iepazīstas ar kādām elektroierīcēm ikdienā sastopas cilvēki. Mācās drošības noteikumus lietojot elektroierīces.
Ugunsdrošība	Zina par iespējamiem sadzīves negadījumiem un ievēro ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumus.	Drošība, rīkojoties ar sadzīves ierīcēm, elektroierīcēm, instrumentiem, iekārtām. Drošības zīmes.	
Elektroierīces			
Skolas evakuācijas plāns	Zina, kur skolā atrodas evakuācijas plāns un kā rīkoties, ja skan trauksmes signāls.	Zina, kā uzvesties ekstremālās situācijās, kur zvanīt nelaimes gadījumā	Veic praktiskas darbības (kā pareizi rīkoties, ja skan trauksmes signāls, kur zvanīt, ja notikusi nelaime). Dodas ekskursijās un policiju, ugunsdzēsēju depo.
Drošības dienesti			
Ūdens	Apzinās, kādu palīdzību var sniegt dažādi drošības dienesti.		Spēlē lomu spēles
	Apzinās drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību uzturoties pie ūdeņiem un uz ledus.		
	Zina kā atbilstoši uzvesties un rīkoties negaisa, vētras u.c. dabas izraisītu negadījumu laikā.		
Drošība rotaļu laukumā	Apzinās drošības noteikumu ievērošanu rotaļu laukumā savas		

Nevēlami svešinieki	un vienaudžu veselības saglabāšanā. Apgūst drošības pasākumus, kas jāievēro, ja mājās un uz ielas atrodas viens. Prot rīkoties un izvairīties no Nepatīkamām situācijām, ja parādās nevēlami svešinieki, t.sk. dzīvnieki. Prot meklēt palīdzību, ja nokļūst nepatīkamā situācijā.	<u>Sociālās zinības</u> Zina, kā uzvesties ar nepazīstamiem cilvēkiem, kur griezties nepieciešamības gadījumā.	Kopīgi lasīt grāmatu A.Vāgenhofa, Z.Lēberere "Drosmīgā Martiņa. Mācies pateikt "nē" svešiniekiem.
Jēdzieni: evakuācija, ugunsgrēks, nelaimes gadījums, elektrodrošība, trauma, palīdzība, svešinieks.			

AUDZINĀŠANAS PROGRAMMA 2. KLASEI

Tēma. Sevis izzināšana un pilnveidošana

Mērķis: Sniegt atbalstu skolēnam sevis izzināšanā un mērķtiecīgas pašattīstības procesā.

Tēma	Sasniedzamais rezultāts	Starppriekšmetu saikne ar mācību priekšmetiem	Temata apguves norise
Sevis apzināšanās jeb pašidentitāte Es esmu Cilvēka emocijas Rakstura īpašības Mans pašvērtējums	Prot stāstīt par sevi. Atpazīst emocijas un pārdzīvojumus sevī un citos. Izzina emociju cēloņus un nosauc tos. Nosaukt rakstura īpašības. Mācās vērtēt sevi, pārvaldīt savas emocijas	<u>Sociālās zinības</u> Prot pastāstīt par savām izjūtām situācijās, kad saņēmis mīlestību, rūpes, piedošanu un kad to ir sniedzis pats. <u>Latviešu valoda</u> Mācās lasīt, atbildēt uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācās paust savu un uzklausīt citu viedokli	Mācās stāstīt par sevi /vārds, uzvārds, vecums, dzimšanas diena, dzīvesvieta, skola, klase. Mācās nosaukt emociju izpausmes sevī un citos. Mācās iepazīt emociju izpausmes, pazīmes gan sejas mīmikā, gan rīcībā /Ko pastāsta tava seja? Ko pastāsta tava rīcība?/ Mācās salīdzināt savas un citu emocijas, nosaucot tās. Ar skolotāja palīdzību mācās stāstīt par notikumiem no savas pieredzes un kādas emocijas izjuta tajos. Pārrunas par emociju cēloņiem. / Es esmu priecīgs, ja...Es esmu dusmīgs, ja.../. Izspēlē situācijas, kurās mācās pārvaldīt savas emocijas /kā pārvarēt bailes, savaldīt dusmas/ Vēro attēlus par dažādām sadzīves situācijām, un ar skolotāja palīdzību mācās nosaukt rakstura īpašību.

			Ar skolotāja atbalstu izzina savas rakstura īpašības /anketas, darba lapas/ Spēle “Es neesmu lielbnieks, bet” skolēni nosauc savas pozitīvās īpašības. Mācās izvērtēt sevi konkrētā situācijā /pieklājīgs vai nepieklājīgs/. Ar skolotāja atbalstu mācas veikt pašvērtējumu.
Jēdzieni: emocijas, rakstura īpašības, rīcība, cēloņi, pašvērtējums.			
Mērķtiecība, zinātkāre Mācīšanās prieks Manas intereses	Saprot, ka ir interesanti kaut ko jaunu uzzināt un mācīšanās sagādā prieku. Mācās apzināties savas spējas un prasmes.	<u>Sociālās zinības</u> Apzinās un ar piemēriem ilustrē to, ka cilvēka ētisko rīcību var noteikt prāts, jūtas un gribasspēks. <u>Latviešu valoda</u> Mācās lasīt, atbildēt uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācās paust savu un uz klausīt citu viedokli	Mācās nosaukt, kādas prasmes apgūst skolā /mācos lasīt, runāt, rakstīt, klausīties.../ Ar skolotāja atbalstu mācas veidot savas mācīšanās prasmes /ko vēlos paveikt, kā pildīt uzdevumu, novērtēt paveikto/. Organizējot pārrunas, pildot anketas, skolēni ar skolotāja palīdzību izzina un izvērtē savas prasmes /Es zinu, protu, vēl jāmācās/. Mācās nosaukt, kuri mācību priekšmeti patīk. Skolēni savā portfolio ievieto paveiktos darbus/ zīmējumus, darba lapas, anketas.../, un pēc noteikta perioda pārskata darbus, izvērtē, pārrunā. Ikdienā mācās sagatavoties mācībām,

			izvēlēties un uzturēt kārtība mācību piederumus u.c. lietas. Ekskursija uz skolas bibliotēku.
Jēdzieni: skolnieks, mācīties, prasmes.			
Savstarpējas attiecības Es un citi Esmu draudzīgs	Mācās analizēt un saprast Savstarpējās attiecības, uz klausīt un sadarboties ar klasesbiedriem un skolotājiem. Mācās būt pieklājīgs. Prot atvainoties un mācās piedot.	<u>Sociālās zinības</u> Novērtē dalīšanās prieku, prot dalīties. Saprot, ka katrai rīcībai ir sekas. <u>Sociālās zinības</u> Apzinās tikumiskas saskarsmes vērtību. Prot ievērot saskarsmes normas. Ir motivēts izvēlēties pieklājīgas uzvedības normas mājās, skolā, uz ielas, sabiedrībā. <u>Latviešu valoda</u> Mācās lasīt, atbildēt uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācās paust savu un uz klausīt citu viedokli	Skolēns stāsta klasesbiedriem par sevi, rādot fotogrāfijas. Skolēni mācās nosaukt, kas klasesbiedriem kopīgs, atšķirīgs. Klasē izvieto fotogrāfijas par notikumiem klasē /pasākumi, brīvie brīži/, skolēni stāsta par šiem notikumiem. Iepazīt rakstura īpašības, rīcību, kas palīdz veidot labas attiecības. Spēlē klases sadarbības spēles. Skolēniem uztic paveikt darba uzdevumus pārī vai mazās grupiņās, attīstot sadarbības prasmes. Klasē izveido "Draudzības noteikumus", kopīgi vienojas par to ievērošanu. Pārrunas. Kā iegūt draugus? Kāds ir labs draugs? Kāds tu esi draugs? Skolēni stāsta par draugu "Mans draugs ir.....Mēs ar draugu.... Es savam draugam...." Gatavo klasesbiedriem, skolotājām apsveikumus dzimšanas un vārda dienā.
Jēdzieni: draugs, draudzība, klasesbiedri, klase, attiecības, sadarbība.			

Konfliktu risināšana Laba un slihta rīcība Rīcība un konflikts.	Apzinās konflikta esamību, Konflikta situācijas un mācās tās izprast. Mācās saprast, ka katrai rīcībai ir sekas. Mācās uzklaut atšķirīgu viedokli konfliktā un vērtēt savu attieksmi pret to un radušās emocijas. Gūst priekšstatu par to, kā būtu jārikojas nedrošās situācijās, kad tiek apdraudēts pats vai apkārtējie.	<u>Sociālās zinības</u> Apzinās īpašības, kas veicina labvēlīgu saskarsmi. Mācās veidot pozitīvas attiecības. <u>Latviešu valoda</u> Mācās lasīt, atbildēt uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācās paust savu un uzklaut citu viedokli	Mācās atšķirt labu rīcību no sliktas un prognozēt šo rīcību sekas Mācās izprast, kas ir strīds /konflikts/. Mācās izprast, ka katrai rīcībai ir sekas. Mācās, kā pareizi rīkoties strīdus situācijās. Mācās saskatīt un salīdzināt savas un citu izjūtas, pārdzīvojumus strīdu situācijās. Mācās dusmu pārvaldīšanas paņēmienus, izspēlēt tos. Pārrunāt notikušos strīdus klasē, vērtēt savu un citu rīcību, un ar skolotāja atbalstu mācās saskatīt strīda iemeslus un kopīgi meklēt, kā atrisināt to. Pārrunas par skolēna rīcību strīdus situācijās, ja pats nespēj to atrisināt. Mācās meklēt palīdzību konflikta risināšanā, ja pats nespēj to atrisināt.
Jēdzieni: rīcība, attiecības, konflikts, sekas.			
Ētiskās, tikumiskās vērtības Tu nedzīvo pasaulē viens Labie darbiņi. Savstarpēja palīdzība	Prot lietot sasveicināšanās un pieklājības frāzes. Ar skolotāja atbalstu mācās veidot sevī ieradumus būt čaklam, centīgam, pieklājīgam, atbildīgam. Mācās vērtēt savu veikumu, attieksmes.	<u>Sociālās zinības</u> Izprot palīdzības nozīmi, ir izpalīdzīgs. Attīsta pozitīvu pieeju dzīvei. Prot nosaukt un pamatot sev nozīmīgas tikumiskās īpašības. Zina tikumiskās pamatvērtības un tikumus.	Mācās lietot sasveicināšanās un pieklājības frāzes Mācās izprast tikumus: Centība – čaklums, rūpība Laipnība – pieklājība Atbildība – savas rīcības sekas. Mācās saskatīt saistību starp rīcību un sekām. Klasē izveido tikumu/ vērtību krātuvīti.

	Prot novērtēt savstarpēju palīdzību un pateikties.	Ir motivēts rīkoties saskaņā ar tikumiskajām vērtībām. Mācās saprast saistību starp tikumiskās rīcības mērķi, rīcību. Attīsta pozitīvu attieksmi pret dzīvi. <u>Latviešu valoda</u> Mācās lasīt, atbildēt uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācās paust savu un uz klausīt citu viedokli	Mācās izpratni, cik svarīgi palīdzēt, kā es varu palīdzēt citiem. Ar skolotāja palīdzību skolēni raksta vai zīmē savus labos darbus. Klasē izveido "Labo darbiņu krātuvīti". Skatās animācijas filmas, lasa pasakas, daiļdarbus un izvērtē tēlu rīcību. Mācās vērtēt savu rīcību. Atbalsts skolēna pozitīvai uzvedībai, skolotāja apbalvo skolēnu ar uzlīmīti par pieklājīgu uzvedību.
Jēdzieni: sasveicināšanās un pieklājības frāzes, ieradumi, tikumi, rīcība, attieksme.			
Mans dzirdes aparāts Auss Ausu ārsts Trokšņi Baterija Dzirdes aparāta lietošana, kopšana un glabāšana skolā	Prot pareizi kopt ausis. Prot sargāt savas ausis aukstā laikā. Zina, kā jāīkkojas, ja sāp auss. Saklausa un atšķir klusus, skaļus trokšņus. Ir priekšstats par skaļu trokšņu kaitīgumu dzirdei. Prot pareizi lietot, kopt un glabāt dzirdes aparātu skolā.		Klausās, nosauc apkārtesošās skaņas. Klausās, atšķirt un nosauc klusus un skaļus trokšņus. Pārrunas par skaļu trokšņu kaitīgumu dzirdei. Pārrunas, kā pareizi sargāt ausis aukstā laikā. Mācās, kā jāīkkojas, ja sāp auss. Praktiski darbojoties, mācās pareizi kopt ausis. Mācās pareizi lietot un kopt dzirdes aparātu skolā, mājās.
Jēdzieni: auss, trokšņi, dzirdes aparāts, noteikumi.			

Tēma. Pilsoniskā audzināšana un pilsoniskā līdzdalība

Mērķis: Akcentēt skolēnu personisko lomu valstiskās piederības veidošanā un apziņas stiprināšanā. Pievērst uzmanību personīgās aktivitātes nozīmei sabiedrisko notikumu veidošanā.

Temats	Sasniedzamie rezultāti	Starppriekšmetu saikne ar mācību priekšmetiem	Temata apguves norise
Ģimene un dzimta Mana ģimene	Izprot jēdzienu „ģimene”, “radniecības pakāpes” nozīmi. Prot pastāstīt par savu ģimeni Ciena un mīl savus vecākus, brāļus, māšas, vecvecākus. Mācās pastāstīt par savas ģimenes tradīcijām.	<u>Sociālās zinības</u> Novērtē mājas, ģimeni un radniekus kā nozīmīgas vērtības savā un citu cilvēku dzīvē. <u>Vizuālā māksla.</u> Zīmē savus ģimenes locekļus. Zīmē apsveikumus vecākiem, brāļiem, māšām, vecvecākiem. <u>Dizains un tehnoloģijas.</u> Veido no plastilīna u.c. materiāliem savu ģimeni- māju, tās iemītniekus. <u>Sociālās zinības.</u> Pastāsta par ģimeni, tradīcijām. Gūst zināšanas par ģimenes tradīciju vērtībām.	Nosauc savus ģimenes locekļus(vārds, uzvārds),radniekus. Raksturo viņu izskatu. Nostiprina jau esošās zināšanas par ģimeni, tās tradīcijām. Sniedz izpratni par ģimeni, tās nozīmi un vērtīgajām īpašībām ikdienas dzīvē. Zīmē un veido no plastilīna un citiem materiāliem savu ģimeni, radniekus.
Jēdzieni: Vecāki, ģimene, brālis, māsa, vecvecāki, radnieki, cieņa, tradīcijas.			

Tiesības un pienākumi Manas tiesības un pienākumi skolā, ģimenē. Mani pienākumi ģimenē.	Pedagoga vadībā veido izpratni par skolēnu tiesībām un pienākumiem klasē, skolā, ģimenē. Iesaistās klases kārtības noteikumu izstrādē. Ievēro skolas iekšējās kārtības noteikumus un dienas režīmu. Zina savas pamattiesības un pienākumus skolā un ģimenē.	<u>Sociālās zinības</u> Mācās un apzinās tiesības un pienākumus, kas jāievēro ikdienā skolā, ģimenē. <u>Latviešu valoda un literatūra.</u> Stāstījumi, pārrunas par tiesību un pienākumu izpildi. Nosauc svarīgākos noteikumus klasē. Pastāsta par darbiņiem, ko dara mājās.	Ikdienas darbību rezultātā, izprot skolēnu tiesības un pienākumus: dienas režīma, klases kārtības, paklausības, draudzēšanos ar klases un skolas biedriem. Iesaista skolēnus diskusijā par klases iekšējās kārtības noteikumiem, to izstrādi, ievērošanu. Iesaista skolēnus diskusijā par skolas iekšējās kārtības noteikumiem, to ievērošanu. Iesaista skolēnus diskusijā par dažādu mājas darbiņu veikšanu- palīdzību vecākiem.
Jēdzieni: Tiesības, pienākumi, noteikumi.			

Pilsoniskās līdzdalības iespējas un prasmes Pieklājības un uzvedības normas sabiedrībā. Sabiedriskā līdzdalība Esmu pieklājīgs Es varu palīdzēt	Mācās izprast, ko nozīmē uzņemties atbildību. Mācās formulēt un izteikt savu viedokli. Apgūst un ievēro uzvedības normas sabiedrībā. Mācās izprast, ka skolēna uzvedība ietekmē skolas dzīvi. Veido cieņpilnas attiecības ar apkārtējiem. Atbilstoši savam vecumam un spējām iesaistās dažādos skolas un klases pasākumos. Ir pozitīva attieksme pret kolektīvu. Apgūst prasmi lietot pieklājības vārdus. Zina un ievēro uzvedības normas sabiedrībā. Ir pozitīva attieksme pret kolektīvu. Mācās saprast, ko nozīmē būt čaklam un izpalīdzīgam.	<u>Sociālās zinības</u> Mācās izprast, ko nozīmē uzņemties atbildību. Mācās formulēt un izteikt savu viedokli. Ir gatavs uzklaut citu domas. Izprot izpalīdzības nozīmi. Izprot pieklājības un uzvedības normu ievērošanu.	Skolotāja uz projektora vai interaktīvās tāfeles parāda dažādas situācijas, no kurām skolēni mācās atpazīt pieklājīgas uzvedības nosacījumus. Spēlē lomu sižeta spēles un nostiprina pieklājības vārdu lietojumu. Veido draudzīgu, saliedētu klases kolektīvu. Rod iespēju katram izteikt savas domas par dažādām situācijām (konfliktsituācijas, draudzības izpausmes, izpalīdzība). Prast uzņemties atbildību par savu rīcību klasē, skolā, ārpus skolas. Ar dažādu piemēru palīdzību (pasākumi skolā, pastaigas, ekskursijas, koncerti, teātra izrādes, izstāžu apmeklējumi u.tml.) veicina pieklājības un uzvedības normu ievērošanu sabiedrībā. „Labo darbu” nedēļā un ikdienā, skolotāja vadībā veic dažādus darbus, ar ko saprot, ka ikviens ir vērtīgs sabiedrības loceklis un var palīdzēt pieaugušajiem, vai dzīvniekiem, apmeklējot patversmi un veicot labdarību.
Jēdzieni: Pieklājība, draudzība, izpalīdzība, atbildība.			
Piederība novadam, pilsētai Mana dzīvesvieta.	Zina savas dzīvesvietas- tās tuvāko pilsētu nosaukumus, skolas atrašanās vietu. Prot pastāstīt par pilsētu,	<u>Sociālās zinības</u> Mācās nosaukt un parādīt Latvijas kartē savu dzimto pilsētu, galvaspilsētu, Vidzemi.	Nosauc savas dzīvesvietas atrašanās vietu, adresi. Nosauc savas skolas atrašanās vietu, adresi, skolas nosaukumu.

Valmiera – pilsēta kurā es mācos. Mana skola, klase.	kurā atrodas skola. Zina nosaukt skolas nosaukumu. Zina klases pedagogus un klasesbiedrus.	<u>Latviešu valoda.</u> Teikumu veidošana, lai nosauktu savas dzīvesvietas adresi, tuvāko pilsētu nosaukumus, skolas adresi, tās nosaukumu, galvaspilsētu un novadu, kurā mēs dzīvojam. Mācās nosaukt savu skolotāju, klasesbiedru vārdu, uzvārdu.	Nosauc Latvijas galvaspilsētu, novadu, kurā atrodas mūsu skola un, kurā tu dzīvo. Nosauc visus četrus Latvijas novadus. Pastāsta par skolu, tās gadadienu. Zina, ka skolā mācās dažādi bērni (vājdzirdīgie un ar dažādiem citiem traucējumiem).
Rīga – Latvijas galvaspilsēta.	Zina nosaukt Latvijas galvaspilsētu.	<u>Vizuālā māksla.</u> Zīmē savu māju, skolu.	
Latvijas novadi.	Prot parādīt Latvijas kartē Rīgu, Valmieru. Prot nosaukt četrus Latvijas kultūrvēsturiskos novadus un zina, kurā novadā atrodas mūsu skola .	<u>Dizains un tehnoloģijas.</u> Konstruē, veido māju, skolu.	
Jēdzieni: Novads, galvaspilsēta, pilsēta, skola, klase.			
Valstiskā identitāte			
Latvijas valsts svētki un svinamās dienas	Mācās izjust lepnumu par savu valsti. Gūst priekšstatu par valsts svētkiem rudenī- Lāčplēša diena un valsts dzimšanas diena. Pavasārī- Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas diena. Mācās gatavoties svētkiem. Atpazīst Latvijas karti. Zina valsts simbolus. Zina un svin Latvijas valsts svētkus.	<u>Latviešu valoda.</u> Pastāsta par valsts svētkiem. Mācās dzejoļus, klausās stāstus, teikas par Latviju. <u>Mūzika.</u> Mācās uzvedību himnas atskaņošanas laikā. Apgūst himnas vārdus un melodiju. Mācās dziesmas par Latviju.	Apvelk Latvijas karti, izkrāso novadus. Parāda kartē, kur atrodas valsts galvaspilsēta - Rīga un pilsēta, kur atrodas tava skola. Nosauc Latvijas karoga krāsas (zīmē, krāso, līmē, veido Latvijas karodziņus). Apgūst uzvedības kultūru Latvijas valsts himnas atskaņošanas laikā. Nosauc Latvijas prezidenta vārdu un uzvārdu. Atpazīst Latvijas valsts ģerboni. Iepazīstas ar kalendāru, īpašajiem datumiem -11. novembri Lāčplēša dienu (kad mēs pieminam Latvijas brīvības cīņās kritušos varoņus 1919.g, notiek
Latvijas valsts simboli	Mācās atpazīt un cienīt valsts simbolus. Nosauc Latvijas valsts prezidentu.	<u>Vizuālā māksla.</u> Apvelk Latvijas karti, izkrāso novadus. Zīmē, krāso Latvijas karogu, latviskās zīmes.	

		<u>Dizains un tehnoloģijas.</u> Veido, konstruē Latvijas kontūras, karogu. <u>Sociālās zinības</u> Mācās atpazīt un nosaukt Latvijas valsts simbolus, mācās izprast to nozīmi. Nosauc Latvijas valsts prezidentu. Skatās video par Latviju-valsts svētkiem.	lāpu gājieni, svecīšu aizdegšana kritušo karavīru piemiņai) un 18. novembri-Latvijas valsts dibināšanas dienu 1918.g- noskaidrojam Latvijas dzimšanas dienas gadaskaitli. Pavasarī- 4.maijā Latvijas neatkarības atjaunošanas diena 1990.g. Aktīvi piedalās Latvijas valsts svētku svinībās skolā un rosina atzīmēt svētkus arī ģimenē.
Jēdzieni: Latvijas karte, Latvijas svētki, simboli, prezidents.			
Nacionālā identitāte Latviešu tautas tradīcijas (gadskārtu ieražas)	Iesaistās kultūras vērtību apzināšanā, apgūšanā un saglabāšanā. Zina par gadskārtu ieražām rudenī- Miķeļi, Mārtiņi, ziemā - Ziemassvētki, pavasarī - Lieldienas, vasarā - Līgo svētki, Jāņu diena. Zina par vienu no tradīcijām arī Latvijā, valsts svētkiem - Mātes dienu. Zina, kā jāgatavojas svētkiem. Mācās sagādāt otram prieku, gatavojot dāvanīgas.	<u>Sociālās zinības</u> Iepazīst latviešu tautas tradīcijas un folkloru. Apgūst zināšanas un tradīciju izkopšanas nepieciešamību un vērtības. <u>Dabas zinības.</u> Mācās vērot norises dabā, saistīt tās ar gadskārtu svētkiem. <u>Sociālās zinības.</u> Gadskārtu svētku saistība ar ģimeni, tradīcijām, apsveikumiem, tirdziņiem. <u>Latviešu valoda.</u> Klausās, mācās no galvas tautas dziesmas, min mīklas, iesaistot visas	Miķeļi-29.septembris ir latviešu rudens saulgriežu gada auglīgākās daļas aizvadīšanas svētki. Auglības dievība- Jumis. Mārtiņi-10.novembris ir diena, kad to uzskata par rudens beigām un ziemas sākumu. Jāpabeidz visi rudens darbi. Notiek tirdziņi. Simbols- Mārtiņgailis. Ziemassvētku gaidīšanas laiks- Advente 4 nedēļas līdz Ziemassvētkiem. (Mijiedarbība starp latviskajām tradīcijām un kristīgo ticību). Ziemassvētki. Ziemassvētku vecītis. Piparkūkas. Pavasarī- Lieldienas- Lielā diena (arī mijiedarbība starp latviskajām tradīcijām un kristīgo ticību). Olu krāsošana, ticējumi, šūpošanās. Mātes diena- starptautiski svētki par godu māmiņām, vecmāmiņām, kas

Latviešu tautas folklorā	Zina par latviešu tautas folkloras esamību (tautas dziesmas, mīklas, pasakas, teikas).	latviešu folkloras vērtības un gadskārtu ieražas un tradīcijas. <u>Vizuālā māksla.</u> Zīmē, krāso attiecīgo gadskārtu ieražu simbolus. <u>Dizains un tehnoloģijas.</u> Veido, līmē gatavo, nepieciešamo uzskati, apsveikumus gadskārtu svētkiem.	Latvijā tiek svinēti maija otrajā svētdienā. Gatavo apsveikumus māmiņām, vecmāmiņām. Pastāsta kā svētki tiek svinēti ģimenē. Mācās lasīt īsas pasakas un ilustrēt tās. Mācās no galvas tautasdziesmas. Kopā ar skolotāju min mīklas.
Jēdzieni: Tautas tradīcijas, folklorā			

Tēma. Veselība, vide un drošība

Mērķis: Veidot izpratni par sakārtotas apkārtējas vides un veselīga dzīvesveida nozīmīgumu. Veidot skolēnos izpratni par drošības jautājumu apguves nepieciešamību un ievērošanu ikdienā, savas un citu drošības un veselības saglabāšanā.

Temats	Plānotais sasniedzamais rezultāts	Starppriekšmetu saikne ar mācību priekšmetiem	Temata apguves norise
Jēdzieni: uzturs, veselīgs, neveselīgs, pārtika, vitamīni			
Fiziskās aktivitātes kā veselības pamats Fizisko aktivitāšu nozīmīgums veselības stiprināšanā	Apzinās fizisko aktivitāšu nozīmi veselības saglabāšanā. Veidojas motivēta nepieciešamība piedalīties dažādās fiziskajās nodarbībās skolā un ārpus skolas.	<u>Sociālās zinības</u> Zina un izprot fizisko aktivitāšu Nozīmi cilvēka veselībai. <u>Sports</u> Sistemātiski apgūst sporta veidu vingrinājumus sava organisma attīstībai un pareizas stājas veidošanai; interesējas un prot pastāstīt par sporta pasākumiem un nodarbībām savā skolā	Kustību rotaļas ārā vai telpās, piemēram, "Autobuss" – skolēni brīvi izvietojas laukumā un pēc skolotāja dotās komandas uzsāk soļot vai skriet, atdarinot šoferu stūrēšanu mašīnā un cenšoties izvairīties no saskriešanās ar citiem satiksmes dalībniekiem. Rotaļu var izpildīt, darbojoties komandā – autobusu ar pasažieriem lveda šoferis, un šajā norisē tiek iekļauti ceļu satiksmes noteikumi.
Jēdzieni: Fiziskās nodarbības, veselība, sports			
Veselīga vide Dienas režīma nozīme veselības veicināšanā Veselīga vide – skaistais dabā un sadzīvē	Apzinās vides faktoru ietekmi uz cilvēka veselību. Ir iemaņas izvairīties no uzturēšanās veselībai nevēlamā vidē.	<u>Sociālās zinības</u> Izprot un mācās "zaļo domāšanu", kā arī teicienu "dzīvot saskaņā ar dabu". Prot pastāstīt kā cilvēka darbība ietekmē, pārveido tuvāko apkārtni. <u>Dabaszinības</u> Zina galvenos gaisa un ūdens	Dalība skolas rīkotajās teritorijas sakopšanas akcijās. Lapu grābšanas un sniega tīrīšanas prasmju nostiprināšana. Dežuranta pienākumu pildīšana.

Skolas vides sakopšanas nozīme	Veidojas pozitīva attieksme pret apkārtējo vidi. Apzinās, ka ikviens var būt līdzdalīgs veselīgas vides veidošanā skolā, mājās, pilsētā u.c.	piesārņojuma avotus. Atbilstoši savai pieredzei apzinās veselības saudzēšanas nepieciešamību un veselīga dzīvesveida ievērošanas nozīmi.	Skolēns dienas beigās sakārto savu darba vietu un sev piederošos mācību līdzekļus.
Jēdzieni: veselīga vide, piesārņojums, aizsardzība, saudzēšana, atkritumi, atkritumu šķirošana			
Personīgā higiēna Personīgā higiēna un pašapkalpošanās prasmju nostiprināšana	Apzinās personīgās higiēnas Nozīmi gan savas veselības uzturēšanā, gan savstarpējā saskarsmē, izprot tās ievērošanas nepieciešamību.	<u>Sociālās zinības</u> Pilnveido zināšanas par ķermeņa kopšanu. Spēj patstāvīgi saģērbties, aizpogāt apģērbu, sasiet apavu auklas.	Izprot roku mazgāšanas nozīmi. Praktiski to mācās darīt pirms ēdienreizēm, pirms ēst gatavošanas. Turpina nostiprināt prasmes patstāvīgi mazgāt zobus. Sakārto savu sporta apģērbu. Rudens un ziemas laikā mācās, kā pēc āra apmeklējuma pareizi likt žāvēties cimds, cepuri, apģērbu.
Jēdzieni: slimība, veselība, mutes higiēna, ķermeņa higiēna, apģērbs			
Datoratkarība Pamatnoteikumu ievērošana pie datora	Ir priekšstats par datoratkarību, Citiem atkarību izraisošiem procesiem un bīstamību, ko tie nodara. Atbilstoši savam vecumam izprot un apzinās pamatnoteikumu nozīmīgumu, strādājot ar datoru, citām jaunajām	<u>Sociālās zinības</u> Izprot, kuras darbības ir veselībai draudzīgas, kuras ir kaitīgas. Apzinās, ka cilvēks, kas lieto atkarību izraisošas vielas, kaitē savai veselībai un dzīvībai.	Pēta kopā ar pedagogu, kā ilgstoša sēdēšana pie datora, planšetes ietekmē cilvēka veselību (stāja, aptaukošanās, utt.) Mācās kopā ar skolotāju atrast lietderīgas lietotnes, kurās var mācīties, likt vārdus.

	tehnoloģijām.	<u>Sociālās zinības</u> Izprot kādas iespējas sniedz dators un internets. Saprot datora un TV negatīvo ietekmi uz bērna organismu. Mācās kontrolēt datora lietošanas un TV skatīšanās laiku.	
Jēdzieni: atkarība, kaitīgs veselībai, dators, planšete, telefons, dienas režīms			
Satiksmes drošība Gājējs, transportlīdzekļa vadītājs, pasažieris Sabiedriskais transports un pieturas Satiksmes regulēšana ar luksoforu Ceļazīmes Satiksmes negadījumi Drošība uz ielas tumšajā laikā	Prot izvēlēties drošāko maršrutu no mājām līdz skolai un atpakaļ. Prot šķērsot ielu regulējamā vai neregulējamā krustojumā. Pazīst nozīmīgākās ceļa zīmes. Pārzina transporta līdzekļu veidus. Prot ievērot atbilstošus uzvedības noteikumus sabiedriskajā transportā un pieturās. Ir iepazīstināti ar sekām, ko izraisa ceļu satiksmes negadījumi. Izprot atstarotāja nozīmi un nepieciešamību uz ceļa tumšajā laikā. Zina par uzvedības noteikumiem uz ielas ziemas periodā.	<u>Sociālās zinības</u> Apzinās satiksmes noteikumu nozīmīgumu un to saikni ar cilvēka drošību. Izprot nepieciešamību ievērot gājēju noteikumus.	Interaktīvās spēles internetā, lai nostiprinātu zināšanas par ceļu satiksmes noteikumiem, uzvedību uz ceļa gan kā gājējam, gan kā riteņbraucējam. Praktisko iemaņu nostiprināšana. Kopā ar skolotāju dodas uz ielas. Skolotāja atgādina kā sauc ielas braucamo daļu, kur pārvietojas cilvēki, atkārtoti ko nozīmē trīs luksofora krāsas, nosauc pazīstamākās ceļa zīmes.

Jēdzieni: ceļu satiksmes noteikumi, pietura, pāreja, luksofors, ceļazīme, negadījums.			
Drošība ekstremālās situācijās	Apzinās, kādu postu var radīt neuzmanīga rīcība ar uguni, prot novērtēt uguns bīstamību un atbilstoši rīkoties.	<u>Sociālās zinības</u> Zina, kā uzvesties ekstremālās situācijās, kur zvanīt nelaimes gadījumā	Izpēta un mācās izprast evakuācijas plānu skolā. Apgūst praksē, kā pareizi rīkoties, kad atskan trauksmes signāls un kā pareizi iziet no skolas.
Ugunsdrošība			
Elektroierīces	Zina par iespējamiem sadzīves negadījumiem un ievēro ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumus.	<u>Sociālās zinības</u> Zina, kā uzvesties ar nepazīstamiem cilvēkiem, kur griezties nepieciešamības gadījumā.	Informatīvie materiāli par to, kur zvanīt, ja notikusi nelaime. mācīties pastāstīt, kas ir noticis.
Skolas evakuācijas plāns	Zina, kur skolā atrodas evakuācijas plāns un kā rīkoties, ja skan trauksmes signāls.		
Drošības dienesti	Apzinās, kādu palīdzību var sniegt dažādi drošības dienesti. Prot izsaukt drošības dienestus un raksturot notikušo.		
Ūdens	Apzinās drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību uzturoties pie ūdeņiem un uz ledus.		
	Zina kā atbilstoši uzvesties un rīkoties negaisa, vētras u.c. dabas negadījumu laikā. Apzinās drošības noteikumus karstos un aukstos laika apstākļos.		
Drošība rotaļu laukumā	Apzinās drošības noteikumu ievērošanu rotaļu laukumā savas		Skatās mācību filmas par to kā uzvesties ūdens un ledus tuvumā. Mācīties kā pareizi rīkoties, ja notikusi nelaime.

Nevēlami svešinieki	un vienaudžu veselības saglabāšanā. Apgūst drošības pasākumus, kas jāievēro, ja mājās un uz ielas atrodas viens. Prot rīkoties un izvairīties no Nepatīkamām situācijām, ja parādās nevēlami svešinieki, t.sk. dzīvnieki. Prot meklēt palīdzību, ja nokļūst nepatīkamā situācijā.		Mācīt atšķirt cilvēkus, kuriem var uzticēties un kuriem neuzticēties. Centra “Dardedze” darba lapa. Pieejama dzimba.lv.
Jēdzieni: ugunsdrošība, elektrodrošība, evakuācijas plāns, drošība, svešinieks			

AUDZINĀŠANAS PROGRAMMA 3. KLASEI

Tēma. Sevis izzināšana un pilnveidošana

Mērķis: Mācīt skolēnus izzināt sevi, attīstīt prasmes veidot pozitīvas, labvēlīgas savstarpējās attiecības.

Tēma	Plānotais sasniedzamais rezultāts	Starppriekšmetu saikne ar mācību priekšmetiem	Temata apguves norise
Sevis apzināšanās jeb pašidentitāte Stāstu par sevi Manas emocijas Manas rakstura īpašības Mācos sevi vērtēt	Prot stāstīt par sevi Nosauc emocijas un mācās pastāstīt par savām emocijām, izjūtām dažādos notikumos. Mācās izzināt emociju cēloņus un nosaukt tos vārdos. Mācās nosaukt savas rakstura īpašības. Mācās pārvaldīt savas emocijas, uzvedību. Apgūst pašvērtējuma prasmes.	<u>Sociālās zinības</u> Mācas pazīt dažādu emociju izpausmes, cēloņus un spēj saistīt emocijas ar notikumiem, rīcību. Prot pastāstīt par savām izjūtām dažādās situācijās. Mācās nosaukt, vērtēt rakstura īpašības. Mācās saskatīt savas un citu cilvēku izjūtas. <u>Latviešu valoda</u> Lasa, atbild uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācas izteikt savu un uzklaut citu viedokli. Veido īsu stāstījumu. Attīsta rakstu valodas kultūru.	Ar skolotāja palīdzību veido vienkāršu stāstījumu par sevi /vārds, uzvārds, vecums, dzīvesvieta, skola, klase, intereses/. Klasesbiedri uzdod jautājumus. Atbilstoši savām spējām rakstiski atbild uz jautājumiem par sevi, pildot anketas, darba lapas. Skolotājas piedāvātajās situācijās, vizuālajos materiālos mācās atpazīt, nosaukt dažādu emociju izpausmes un mācās saistīt emocijas ar notikumiem, rīcību. Kopā ar skolotāju pārrunā emociju cēloņus /Esmu dusmīgs jo.../ Mācās salīdzināt savas un citu emocijas. Atbildot uz jautājumiem, vai ar skolotāja palīdzību veido īsu, vienkāršu stāstījumu

			par savām izjūtām, emocijām dažādos notikumos. Mācās paņēmienu, kā pārvaldīt savas emocijas. Skolotāja piedāvātajās situācijās mācās atpazīt un nosaukt rakstura īpašības. Ar skolotāja palīdzību nosauc piemērus, kā var atpazīt rakstura īpašību izpausmes dažādās situācijās / Kā rīkojas pieklājīgi cilvēki? Kā rīkojas skopi cilvēki?/ Ar skolotāja atbalstu izzina savas rakstura īpašības/pārrunas, anketas, darba lapas/. Mācās vērtēt savu rīcību, attieksmi konkrētā situācijā. Skolēni ar skolotāja palīdzību mācās izvērtēt, kas katram jāuzlabo attieksmē, uzvedībā.
Jēdzieni: emocijas, rakstura īpašības, rīcība, cēloņi, pašvērtējums.			
Mērķtiecība, zinātkāre Kāpēc nepieciešams mācīties? Manas zināšanas, prasmes. Es zinu, es protu	Ar skolotāja palīdzību gūst Priekšstatu par zināšanu un prasmju nepieciešamību cilvēka dzīvē. Apzinās savas spējas un prasmes, kas ļauj sasniegt nodomāto.	<u>Sociālās zinības</u> Gūst priekšstatu par skolā apgūto zināšanu un prasmju nepieciešamību cilvēka dzīvē. <u>Latviešu valoda</u> Lasa, atbild uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācas izteikt savu un uz klausīt citu viedokli.	Kopā ar skolotāju izveido prasmju sarakstu, kādas apgūst skolā. Organizē pārrunas par to, kādas prasmes ir nepieciešamas dažādās dzīves situācijās/ piem., jāprot rēķināt, lai vari iepirkties veikalā,.../. Pārrunas, kādos mācību priekšmetos mācas šīs prasmes. Ar skolotāja atbalstu var veidot

		Veido īsu stāstījumu.	“Domu kartes”/shematiskus zīmējumus/, kādas skolā apgūtās prasmes ir nepieciešamas dažādās ikdienas situācijās. Organizējot pārrunas, pildot anketas, darba lapas mācās vērtēt savas zināšanas, prasmes /Es protu, Man neizdodas/. Pilnveido prasmi sagatavoties mācību stundai, izpilda mājas darbus, sagatavo mācību piederumus mācību stundām. Skolēni savā portfolio ievieto paveiktos darbus/ zīmējumus, darba lapas, anketas.../, un pēc noteikta perioda pārskata, darbus, izvērtē, pārrunā. Sarunas ar skolēniem par sasniegumiem mācībās, ārpusstundu aktivitātēs.
Jēdzieni: skolnieks, mācīties, prasmes, zināšanas.			
Savstarpējas attiecības Mani klasesbiedri Draudzības noteikumi.	Mācās noteikumus, kas veicina labvēlīgu saskarsmi. Mācās vērtēt savas, klasesbiedru savstarpējās attiecības. Sadarbojas grupā, lai sasniegtu Kopīgu rezultātu. Izprot piederību klases kolektīvam.	<u>Sociālās zinības</u> Zina un ievēro pieklājīgas uzvedības noteikumus. Mācās salīdzināt, kas kopīgs un atšķirīgs dažādiem cilvēkiem. Apzinās īpašības, rīcību, kas veicina labvēlīgu saskarsmi. Mācās veidot pozitīvas, draudzīgas attiecības.	Pārrunas par draudzības noteikumiem klasē. Klasē izveido “Draudzības noteikumus”, kopīgi vienojas par to ievērošanu. Spēlē sadarbības spēles. Atbildot uz jautājumiem, mācas nosaukt, kas kopīgs un atšķirīgs klasesbiedriem. Atbildes apkopo un ar skolotāja palīdzību veido “Domu kartes”/shematisku

Mācos draudzēties.		<u>Latviešu valoda</u> Lasa, atbild uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācas izteikt savu un uz klausīt citu viedokli. Veido īsu stāstījumu Attīstīt rakstu valodas kultūru.	zīmējumu/ par kopīgām un atšķirīgām klasesbiedru pazīmēm, īpašībām. Mācās novērot un nosaukt klasesbiedru īpašības. Ar skolotāja palīdzību nosauc vienkāršus situāciju piemērus /rakstura īpašības, rīcība/, kā būt labam draugam. Kopā ar skolotāju izveido labo īpašību, rīcību sarakstu, kas veicina pozitīvu saskarsmi. Ar skolotāja palīdzību mācās veidot vienkāršu stāstījumu par saviem draugiem. Atbilstoši savām spējām raksta labus vēlējumus klasesbiedriem, skolotājiem. Organizē pārrunas par tēmām: “Labāk būt vienam vai būt kopā ar draugiem. “Kādus es vēlos vai nevēlos klasesbiedrus” “Kādiem jābūt klasesbiedriem” “Es, kā klasesbiedrs, esmu..” Mācās vērtēt savu un citu rīcību dažādās situācijās. Gatavot klasesbiedriem, skolotājiem apsveikumus, apsveikt svētku dienā.
Jēdzieni: klase, klasesbiedrs, draugs, draudzība, attiecības, sadarbība.			

Konfliktu risināšana Rīcība un konflikts Es mācos risināt konfliktu.	Prot atšķirt labu rīcību no sliktas un prognozēt rīcības sekas. Apgūst, kas ir strīds un mācās atpazīt strīda situācijas. Mācās uz klausīt atšķirīgu viedokli konfliktā un vērtēt savu attieksmi pret to un radušās emocijas. Apgūst paņēmienus konfliktsituāciju risināšanā. Gūst priekšstatu par to, kā būtu jārikojas nedrošās situācijās, kad tiek apdraudēts pats vai apkārtējie.	<u>Sociālās zinības</u> Prot atšķirt labu rīcību no sliktas. Mācās vērtēt, vai rīcība ir laba vai slikta. Mācās veidot pozitīvas, draudzīgas attiecības. <u>Latviešu valoda</u> Lasa, atbild uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācas izteikt savu un uz klausīt citu viedokli. Veido īsu stāstījumu	Klausoties skolotāja stāstījumā par konfliktsituācijām, gūst priekšstatu, kas ir strīds. Mācās izvērtēt rīcību - laba vai slikta. Skolēni nosauc vienkāršus piemērus, kā izpaužas laba, slikta rīcība. Pārrunā situāciju piemērus par labu, sliktu rīcību, kā pareizi rīkoties tajās. Skolēni nosauc vienkāršus problēmsituāciju piemērus, ar kuriem saskārušies ģimenē, pagalmā, klasē, skolā. Izspēlē dažādas strīdu situācijas. Mācās izprast, kāda rīcība rada strīdus, konfliktus. Mācās nosaukt, kādas emocijas izjūt strīdos, konfliktos ar citiem. Mācās, kā pareizi rīkoties konfliktsituācijās. Izspēlē situāciju spēles, kā pārvaldīt dusmas. Ar skolotāja palīdzību mācās nosaukt, izvērtēt savas labās un sliktās rīcības, nosaukt notikumus, kad ir pārkāpis noteikumus. Pārrunā, izspēlē situācijas, kā atjaunot labas attiecības pēc strīda: atzīstot savu vainu, lūdzot piedošanu, uz klausot un respektējot citu viedokli.
--	---	---	--

			Pārrunas, kā rīkoties skolēnam problēmsituācijā, ja pats nespēj to atrisināt.
Jēdzieni: rīcība, attiecības, konflikts, strīds, sekas.			
Ētiskās, tikumiskās vērtības Es ģimenē, klasē, skolā Labie darbi	Prot lietot sasveicināšanās un pieklājības frāzes ikdienā. Mācās saskatīt, novērtēt un darīt labus darbus. Mācās rūpēties par kārtību savā apkārtnē. Mācās būt pieklājīgs, atsaucīgs, centīgs, čakls, atbildīgs.	<u>Sociālās zinības</u> Mācās izvēlēties pieklājīgu uzvedību konkrētā situācijā. Mācās apzināties savas attieksmes un rīcību. Mācās izprast tikumiskas rīcības nozīmi. <u>Latviešu valoda</u> Lasa, atbild uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācās izteikt savu un uzklaut citu viedokli. Veido īsu stāstījumu Attīstīt rakstu valodas kultūru.	Prot nosaukt un lietot sasveicināšanās un pieklājības frāzes klasē, skolā, ārpuskolas. Klasē izveido tikumu/ vērtību krātuvīti. Organizē pārrunas par tikumiem: laipnība, pieklājība, atsaucība, centība, čaklums, rūpība, atbildība. Ar skolotāja atbalstu mācās saskatīt, nosaukt savus un citu pozitīvos ieradumus. Organizē pārrunas: Vai labi būt.....?/izpalīdzīgam, laipnam, pieklājīgam.../Kad tu esi....? /izpalīdzīgs, laipns, pieklājīgs.../ Organizē pārrunas, kā var sniegt palīdzību citiem. Ar skolotāja atbalstu mācās veidot īsu, vienkāršu stāstījumu par saviem, vecāku, draugu, klasesbiedru labiem darbiem. Zīmē, ar skolotāja atbalstu uzraksta labos darbus. Piedalīšanās "Labo darbu nedēļā".

			Skolēni piedalās skolas teritorijas un skolas telpu uzkopšanā. Atbalsts skolēna pozitīvai rīcībai, skolotāja apbalvo skolēnu ar uzlīmīti par labiem darbiem.
Jēdzieni: sasveicināšanās un pieklājības frāzes, ieradumi, tikumi, rīcība, attieksme.			
Mans dzirdes aparāts Dzirdes aparāta lietošana, glabāšana, kopšana skolā. Dzirdes aparāts, ieliktna gatavošana Ko es dzirdu? Es klausos! Kā dzirdes aparāts man palīdz dzirdēt? Skaņa. Dzirdes aparāta lietošana, kopšana, glabāšana vasarā	Izprot dzirdes aparāta nepieciešamību. Mācās ievērot dzirdes aparāta lietošanas un kopšanas noteikumus. Iepazīt un raksturot apkārtējās skaņas. Gūst priekšstatu par ieliktna gatavošanas procesu.		Klausās, atšķir un nosauc apkārtējās skaņas. Mācās dzirdes aparāta lietošanas noteikumus. Izveido atgādnis par dzirdes aparāta lietošanas noteikumiem. Ar skolotāja atbalstu ikdienā ievēro dzirdes aparāta lietošanas noteikumus. Praktiskā darbībā apgūst dzirdes aparāta kopšanas noteikumu. Mācās ikdienā patstāvīgi kopt savu dzirdes aparātu. Ekskursija uz skolas Dzirdes centru.
Jēdzieni: dzirdes aparāts, skaņa, dzirdu, klausos, noteikumi.			

Tēma. Pilsoniskā audzināšana un pilsoniskā līdzdalība

Mērķis: Veicināt skolēnu izpratni par indivīda un sabiedrības mijiedarbību, sevis izpratni, nacionālo un valstisko vērtību sistēmas pieredzes veidošanos un personīgas aktivitātes nozīmes apzināšanos sabiedrisko notikumu veidošanā.

Temats	Sasniedzamie rezultāti	Starppriekšmetu saikne ar mācību priekšmetiem	Temata apguves norise
--------	------------------------	--	-----------------------

Ģimene un dzimta			
Mana ģimene	Stāsta par saviem ģimenes locekļiem un raksturo viņu nodarbošanos. Zina par atbildību un pienākumiem ģimenē, ciena un mīl savus vecākus.	<u>Sociālās zinības</u> Novērtē mājas un ģimeni kā nozīmīgas vērtības savā un citu cilvēku dzīvē.	Stāsta par savu ģimeni (cik tajā pieaugušo, cik bērnu) un ģimenes locekļu nodarbošanos.
Manas ģimenes tradīcijas	Prot pastāstīt par savas ģimenes tradīcijām.	<u>Latviešu valoda</u> Dažos teikumos apraksta kāda ir "mana ģimene".	Uzraksta kādus svētkus ģimenē svin. Kādi ir mīļākie svētki, kāpēc.
Dzimtas koks	Izprot jēdzienu "radniecības pakāpes" un "dzimtas koks" nozīmi.	<u>Vizuālā māksla</u> Zīmē savu dzimtas koku.	Veido savu dzimtas koku (tuvākie radnieki)
Jēdzieni: Ģimene, radnieki, dzimtas koks			

Tiesības un pienākumi Skolas iekšējās kārtības noteikumi Skolēna tiesības un pienākumi Kārtības noteikumi klasē Tiesības un pienākumi ģimenē	Ir pareiza attieksme un izpratne par skolas iekšējās kārtības noteikumiem. Ievēro skolas iekšējās kārtības noteikumus un dienas režīmu. Zina savas pamattiesības un pienākumus skolā. Zina un ievēro uzvedības normas sabiedrībā. Ievēro klases kārtības noteikumus. Izsaka savu viedokli, uzklausa un respektē klasesbiedru viedokli. Mācās saprast, ko nozīmē būt izpalīdzīgam, draudzīgam, čaklam. Izvērtē atšķirību starp vēlmēm un vajadzībām. Zina savas tiesības un pienākumus ģimenē. Saprot, ka laba rīcība rada gandarījumu.	<u>Sociālās zinības</u> Mācās un apzinās tiesības un pienākumus, kas jāievēro ikdienā skolā. <u>Latviešu valoda</u> Mācās nosaukt svarīgākos noteikumus skolā un klasē, uzraksta tos. <u>Sociālās zinības</u> Sāk apzināt pienākumu kā vērtību. <u>Sociālās zinības</u> Mācās īstenot savus labos nodomus. Es palīdzu. Mans darbs ģimenē.	Ikdienas darbību rezultātā, izprot skolēnu tiesības un pienākumus. Mācās nosaukt svarīgākos skolas iekšējās kārtības noteikumus. Ar skolotājas palīdzību, katrs uz lapiņas mēģina uzrakstīt nosauktos noteikumus. Skolotāja izskaidro skolēniem kāpēc pastāv noteikumi un kāpēc brīvība nav visatļautība. Ar skolēniem kopā veido domu karti. Skolēni izveido klases dežuranta pienākumu sarakstu, kopīgi vienojas par noteikumu ievērošanu. Izspēlē kādu sadarbības spēli (piem. "Paslēptie priekšmeti"). Stāsta par saviem pienākumiem mājās, kurus veic ģimenē (mans darbs ģimenē..., es rūpējos par ...).
Jēdzieni: Tiesības, pienākumi, viedoklis, sabiedrība, rīcība			
Pilsoniskās līdzdalības iespējas un prasmes Uzvedība skolā un ārpus	Ievēro uzvedības normas sabiedrībā. Izprot, ka skolēna uzvedība ietekmē skolas dzīvi. Spēj izvērtēt	<u>Sociālās zinības</u> Noteikumi sabiedriskās vietās. Kāpēc tie jāievēro?	Pieklājības un uzvedības normu ievērošana ārpus skolas:

skolas	savu un citu skolēnu uzvedību. Prot uzvesties sabiedriskās vietās.		ekskursijas, pārgājieni, izstāžu, koncertu apmeklējumi.
Attiecības ģimenē un klasē	Veido cieņpilnas attiecības ar apkārtējiem. Mācās un pilnveido savu raksturu un prasmes.	<u>Sociālās zinības</u> Mācās izprast atbildības jēdzienu. Mācās formulēt un izteikt savu viedokli. Ir gatavs uz klausīt citu domas.	Skolēni ar skolotāja palīdzību, balstoties uz savu pieredzi, mācās raksturot savas attiecības ar vecākiem, draugiem, klasesbiedriem.
Sadarbība un atbildība	Mācās sadarboties. Mācās izprast, ko nozīmē uzņemties atbildību. Pilnveido pilsonisko tikumu apgūšanu.	<u>Latviešu valoda</u> Mācās tekstu gatavojoties dažādiem pasākumiem, dzejoļus, tautasdziesmas.	Ar skolotāja palīdzību cenšas noskaidrot, ko nozīmē paruna "Nedari otram to, ko negribi, lai dara tev".
Sabiedriskā līdzdalība	Interesējas par dažādiem notikumiem un aktivitātēm Latvijā. Aktīvi piedalās dažādos skolas un klases organizētajos pasākumos.	<u>Mūzika</u> Mācās dziesmu vārdus, mūzikas pavadījumu.	Skolēni aktīvi iesaistās dažādos skolas organizētajos pasākumos, projektos, konkursos.
Jēdzieni: Uzvedība, sadarbība, attiecības, tikumi			
Piederība novadam, pilsētai Mana dzīvesvieta	Zina savas dzīvesvietas- tās tuvāko pilsētu nosaukumus, skolas atrašanās vietu.	<u>Sociālās zinības</u> Prot nosaukt un parādīt Latvijas kartē savu dzimto pilsētu.	Nosauc un uzraksta savas dzīvesvietas adresi.
Dzimtais novads, mana novada ievērojamākie apskates objekti		<u>Sociālās zinības</u> Latvijas kultūrvēsturiskie novadi.	Strādājot grupās veido plakātus par Latvijas kultūrvēsturiskajiem novadiem, to ievērojamākajiem apskates objektiem. Prezentē savus darbus citiem klasesbiedriem.
Valmiera – mana pilsēta	Prot pastāstīt par Valmieru, pilsētu kurā mācās.	<u>Dabaszinības</u> Dabas objekti un cilvēku radītie objekti.	Skolēni kopā ar skolotāju dodas apskatīt Valmieras ievērojamākos vēstures un dabas objektus. Valmieras informācijas centrā iepazīstas ar dažādiem
Valmieras ievērojamās vietas			

Mana skola, skolas vēsture	Zina skolas pedagogus, savus klasesbiedrus un citus skolēnus. Prot pastāstīt par skolas simboliem. Izzina skolas vēsturi. Izprot jēdzienu “skolas gods”, pārstāv skolu konkursos, sacensībās.	<u>Latviešu valoda</u> Mācās stāstīt un uzrakstīt svarīgākos faktus par skolu. <u>Mūzika</u> Mācās dziesmas skolas pasākumiem, skolas himnu.	pieejamiem informatīvajiem materiāliem. Veido kopīgu kolāžu par Valmieras pilsētas apskates objektiem. Nosauc savas skolas atrašanās vietu, adresi, skolas nosaukumu, uzrakta to. Apmeklē skolas muzeju. Zīmē zīmējumu, kas patika muzejā, pieraksta nosaukumus. Zina nosaukt skolas pirmo direktoru (Vīlps Švēde)
Jēdzieni: Apskates objekti, kultūrvēsturiskie novadi, vēsture, skolas gods			
Valstiskā identitāte			
Latvijas valsts svētki	Izjūt lepnumu par savu valsti. Zina un svin Latvijas valsts svētkus. Prot nosaukt dažus ievērojamus cilvēkus Latvijā, ar kuriem lepojas valsts un kuri nes Latvijas vārdu pasaulē.	<u>Sociālās zinības</u> Atpazīst Latvijas ievērojamākās vēsturiskās personas. Zina svarīgākos notikumus Latvijas vēsturē.	Stāsta par tradīcijām un valsts svētkiem. Prot nosaukt svarīgākās atceres dienas. Valsts svētkos dzied Latvijas republikas himnu. Latvijas dzimšanas dienai veltīts īpašs zīmējums. Zina nosaukt Latvijas valsts prezidenta vārdu, uzvārdu. Zina nosaukt dažus Latvijā populārus cilvēkus.
Populāri cilvēki Latvijā			
Latvijas valsts Simboli	Mācās cieņpilni izturēties pret valsts simboliem.	<u>Sociālās zinības</u> Mācās izprast Latvijas valsts simbolu nozīmi.	Raksta Latvijas simbolus (karogs, ģerbonis, himna, Latvijas prezidents). Uzzīmē savu ģerboni. Atrod Latviju Eiropas kartē, parāda to. Nosauc Latvijas kaimiņvalstis (vismaz divas). Pilda
Latvija Eiropā	Zina Latvijas atrašanās vietu Eiropas kartē.	<u>Dabaszinības</u> Darbs ar karti. Kartes lasīšana.	

			darba lapu par Latviju un tās kaimiņvalstīm.
Jēdzieni: Populārs, lepoties, cieņpilns, Eiropa			
Nacionalā identitāte			
Latviešu tautas tradīcijas (gadskārtu ieražas)	Zina latviešu tautas tradīcijas un saulgriežu svinamos svētkus. Iesaistās kultūras vērtību apzināšanā, apgūšanā un saglabāšanā. Pazīst dažas latviskās zīmes	<u>Sociālās zinības</u> Iepazīst latviešu tautas tradīcijas. <u>Dizains un tehnoloģijas</u> Mārtiņdienas masku gatavošana. <u>Vizuālā māksla</u> Mācās uzzīmēt dažas latvju zīmes. <u>Latviešu valoda</u> Izlasa pasaku un uzraksta galveno domu (5 teikumus), ilustrē savu pasaku. <u>Sociālās zinības</u> Turpina iepazīt latviešu tautas folkloru.	Zina svarīgākos gadskārtu svētkus: to nosaukumus, laiku, nozīmīgākās darbības, ēdienus (Miķeļi, Mārtiņi, Ziemassvētki, Lieldienas, Jāņi). Mācās gadskārtu svētkiem atbilstošas tautasdziesmas. Skolotāja rāda kartītes ar dažādām latviešu rakstu zīmēm, izskaidro, ko katra zīme nozīmē. Skolēni izvēlas vienu zīmi, kas labāk patīk un uzzīmē to. Pieraksta nosaukumu. Noorganizē pasaku pēcpusdienu. Skolotāja uzaicina bērnus par visiem kopā sacerēt pasaku (par dzīvniekiem vai kādu īpašu tēlu, kas pašiem patīk). Skatās latviešu multiplikācijas filmas (Kaķīša dzirnaviņas, Zelta sietiņš, Zaķīšu pirtiņa).
Latviešu tautas folklorā	Zina, kas ir tautasdziesma, pasaka, skaitāmpanti, mīklas.		
Jēdzieni: Tautas tradīcijas, latviskās zīmes, folklorā, tautasdziesmas			

Multikulturāla vide Latvijā dzīvojošie dažādu tautību cilvēki	Apzinās, ka Latvijā dzīvo dažādas nacionālās un etniskās piederības cilvēki. Mācās izprast un respektēt citu cilvēku atšķirības un vajadzības.	<u>Sociālās zinības</u> Zina, ka cilvēki ir dažādi. Mācās salīdzināt, kas ir kopīgs un kas atšķirīgs dažādiem cilvēkiem. Mācās pieņemt atšķirīgo otru cilvēkā.	Skolēni klausās skolotājas stāstījumu par Latvijā dzīvojošām tautībām un to īpatnībām.
Jēdzieni: Multikulturāla vide, tautība, īpatnības			

Tēma. Veselība, vide un drošība.

Mērķis: Radīt izpratni par veselību kā dzīves vērtību, dzīves kvalitātes rādītāju, iedibināt veselīgas dzīves paradumus kā arī aktīvi iesaistīties vides jautājumu risināšanā. Veidot skolēnos izpratni par drošības jautājumu apguves nepieciešamību kā svarīgu dzīves sastāvdaļu, savas un citu drošības un veselības saglabāšanā.

Tēma	Plānotais sasniedzamais rezultāts	Starppriekšmetu saikne ar mācību priekšmetiem	Temata apguves norise
Uzturs Uztura ietekme uz skolēna darbaspējām un sekmēm mācībās Sakarība starp uzturu un veselību. Uzturs kā riska faktors dažādu slimību attīstībā	Apzinās un spēj novērtēt uztura nozīmi sava organisma attīstībā un augšanā. Zina, kādas slimības var izraisīt nepiemērots uzturs un kāds uzturs jālieto slimību profilaksē. Zina, kādu galveno informāciju atspoguļo uz pārtikas produktu iesaiņojumiem. Izprot veselīgu ēšanas paradumu	<u>Sociālās zinības</u> Izprot sakarību starp uzturu un augšanu. Zina, kāda ietekme ir veselīgam uzturam uz miegu, fiziskām aktivitātēm, bērna labsajūtu. <u>Sociālās zinības</u> Izprot, kuras darbības ir veselībai draudzīgas, kuras ir kaitīgas. Apzinās, ka cilvēks, kas lieto atkarību izraisošas vielas, kaitē savai veselībai un dzīvībai.	Klasē kopīgi plāno četras ēdienreizes, ko katrā varētu ēst, lai ēdiens būtu veselīgs. Par pamatu skatoties veselīga uztura piramīdu. Kopīgi pagatavo smūtijū, iepriekš klasē skolēniem vienojoties no kādiem produktiem tas tiks taisīts. Skolēni un skolotāja kopīgi apmeklē veikalu.

Veselīgu ēšanas paradumu Veidošana Veselību ietekmējošo paradumu veidošanās	būtību, nozīmi un nepieciešamību. Ir prasmes atbilstoši savam vecumam pieņemt saprātīgus lēmumus savas veselības nostiprināšanā.	<u>Dizains un tehnoloģijas</u> Atšķir veselīgus un neveselīgus pārtikas produktus; saprot ēšanas režīma nozīmi cilvēka veselības uzturēšanā; saprot, ka pārtikas produkti jālieto ekonomiski.	Apskatās kādi augļi un dārzeņi ir pieejami veikalā. Skolēni pieraksta. Klasē kopīgi tos sagrupēt atbilstoši garšai (salds, skābs, rūgts, neitrāls)
Jēdzieni: pārtika, uzturs, veselība, paradums			
Higiēna	Apzinās personīgās higiēnas nozīmi gan savas veselības uzturēšanā, gan savstarpējā saskarsmē, izprot izprot tās ievērošanas nepieciešamību.	<u>Sociālās zinības</u> Zina, kā rūpēties par savu Veselību. Ikdienā (personīgā un zobu higiēna, veselīgs uzturs un fiziskās aktivitātes)	Spēlē SPKC sagatavoto spēli par higiēnas nepieciešamību. Spēle pieejama spkc.gov.lv (informatīvie materiāli)
Jēdzieni: higiēna, veselība, tīrība			
Fiziskās aktivitātes	Apzinās fizisko aktivitāšu nozīmi veselības saglabāšanā. Veidojas motivēta nepieciešamība piedalīties dažādās fiziskajās nodarbībās skolā un ārpus skolas.	<u>Sociālās zinības</u> Zina un izprot fizisko aktivitāšu nozīmi cilvēka veselībai. <u>Sports</u> Sistemātiski apgūst sporta veidu vingrinājumus sava organisma attīstībai un pareizas stājas veidošanai; interesējas un prot pastāstīt par sporta pasākumiem un nodarbībām savā skolā.	Audzinašanas stundās izmanto dinamiskās pauzes, piemēram, roku vai kāju apļošanu, stiepšanās vingrinājumus. Kopā ar skolēniem pārrunā pieejamākos fizisko aktivitāšu veidus, piemēram, iešana, skriešana. Pārrunā to pozitīvo ietekmi uz organismu. Klase dodas kopīgā pastaigā.
Jēdzieni: sports, aktivitātes, veselība			

Vide	Apzinās vides faktoru ietekmi uz cilvēka veselību. Ir iemaņas izvairīties no uzturēšanās veselībai nevēlamā vidē. Veidojas pozitīva attieksme pret apkārtējo vidi. Apzinās, ka ikviens var būt līdzdalīgs veselīgas vides veidošanā skolā, mājās, pilsētā u.c.	<u>Sociālās zinības</u> Izprot un mācās teicienu "zaļā domāšana", "dzīvot saskaņā ar dabu". Prot pastāstīt kā cilvēka darbība ietekme, pārveido tuvāko apkārtni. Saprot, ka katrai darbībai ir sekas. <u>Dabaszinības</u> Zina galvenos gaisa un ūdens piesārņojuma avotus; atbilstoši savai pieredzei apzinās veselības saudzēšanas nepieciešamību un veselīga dzīvesveida ievērošanas nozīmi. Zina galvenos sadzīves atkritumu veidus un piedalās sadzīves atkritumu savākšanā un šķirošanā.	Mācās šķirot atkritumus. Piedalās skolas organizētajās Teritorijas sakopšanas talkās. Pārrunā par to, ka cilvēks ar savām darbībām atstāj ietekmi uz vidi, piemēram, lietojot plastmasa maisiņus vai plastmasa pārtikas iepakojumu. Pārrunā cik ilgi pārstrādājas viens plastmasas maisiņš, cik daudz izlieto viens cilvēks. Iepazīstas ar alternatīvām plastmasas iesaiņojumiem.
Jēdzieni: vide, piesārņojums, tīrs netīrs			
Datorspēju atkarība	Ir priekšstats par datoratkarību, Citiem atkarību izraisošiem procesiem un bīstamību, ko tie nodara. Atbilstoši savam vecumam izprot un apzinās pamatnoteikumu nozīmīgumu, strādājot ar datoru, citām jaunajām tehnoloģijām.	<u>Sociālās zinības</u> Apzinās, ka cilvēks, kas lieto atkarību izraisošas vielas, kaitē savai veselībai un dzīvībai. <u>Sociālās zinības</u> Izprot kādas iespējas sniedz dators un internets. Saprot datora un TV negatīvo ietekmi uz bērna organismu.	Pārrunas klasē, kādas Pozitīvas un negatīvas Sekas būs tam, ja vienu dienu nelietos telefonu? Pārrunā atkarību raisošo vielu ietekmi uz organismu, t.sk. cigaretes, alkohols

		Mācās kontrolēt datora Lietošanas un TV skatīšanās laiku.	
Jēdzieni: atkarība, dienas režīms, veselība			
Satiksmes drošība Ceļš uz skolu Gājējs, transportlīdzekļa vadītājs, pasažieris Sabiedriskais transports un pieturas Satiksmes regulēšana ar luksoforu un ceļazīmēm Satiksmes negadījumi Drošība uz ielas tumšajā laikā Drošība uz ceļiem ziemā	Prot izvēlēties drošāko maršrutu no mājām līdz skolai un atpakaļ. Prot šķērsot ielu regulējamā vai neregulējamā krustojumā. Pazīst nozīmīgākās ceļa zīmes. Pārzina transporta līdzekļu veidus. Orientējās transportlīdzekļu braukšanas virzienos pa ielām un ceļiem. Prot ievērot atbilstošus uzvedības noteikumus sabiedriskajā transportā un pieturās. Ir iepazīstināti ar sekām, ko izraisa ceļu satiksmes negadījumi. Izprot atstarotāja nozīmi un nepieciešamību uz ceļa tumšajā	<u>Sociālās zinības</u> Apzinās satiksmes noteikumu nozīmīgumu un to saikni ar cilvēka drošību. Zina un ievēro satiksmes noteikumus, kas nodrošina gājēju un pasažieru drošību.	Drošības skolas apmeklējums. Ceļu satiksmes noteikumu pārrunāšana ar skolēniem. Praktisko iemaņu atkārtošana. Iešana pāri ielai pie krustojuma, kuru regulē luksofors, kā arī pāreja ielai, kurai ir tikai gājēju pāreja. Iesaistot vecākus, tiem bērniem, kuri dodas uz māju, kopīgi izveidot karti, kurā uzzīmēts drošākais ceļš no skolas uz māju. Lūgt to vecākiem un bērniem kopīgi iziet. Atstarotāju izvietojums uz apgērba tumšajā laikā un pie velosipēda vasaras laikā.

	laikā. Zina par uzvedības noteikumiem uz ielas ziemas periodā.		
Jēdzieni: noteikumi, transports, iela, gājējs, drošība			
Drošība ekstremālās situācijās			
Ugunsdrošība	Apzinās, kādu postu var radīt Neuzmanīga rīcība ar uguni, prot novērtēt uguns bīstamību un atbilstoši rīkoties.	<u>Sociālās zinības</u> Zina, kā uzvesties ekstremālās situācijās, kur zvanīt nelaimes gadījumā.	Pārrunāt drošību uz ledus un pie ūdeņiem. Kā rīkoties nelaimes gadījumā.
Elektrodrošība		<u>Dabaszinības</u> Zina par ikdienas ierīcēm, kas darbojas ar elektrību; zina, kā ierīces izslēgt un kā ieslēgt. Zina par elektrības bīstamību, prot rīkoties ar sildierīcēm, elektriskām ierīcēm, karstiem priekšmetiem un šķidrumiem, vielām un materiāliem, ievērojot drošības noteikumus.	Kā rīkoties ārkārtas situācijā. Kur slēpties negaisa laikā.
Drošība pie ūdens un uz ledus	Zina par iespējamajiem sadzīves negadījumiem un ievēro ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumus.		Skatās pamācošus video par to kā rīkoties droši ar elektroierīcēm, kā būt uzmanīgam ar uguni.
Dabas katastrofas			Pārrunas klasē kā sevi pasargāt no saules apdegumiem.
Karsti un auksti laika apstākļi	Apzinās drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību uzturoties pie ūdeņiem un uz ledus. Zina kā atbilstoši uzvesties un rīkoties negaisa, vētras u.c. dabas negadījumu laikā.	<u>Dizains un tehnoloģijas</u> Ir iepazinies ar bīstamo faktoru iespējamību mājoklī, sekām, kas varētu rasties neuzmanīgas rīcības dēļ (ar uguni, elektrību); zina, kur meklējama palīdzība. <u>Dabaszinības</u>	

		Zina, kā jārīkojas, lai pārtrauktu degšanu, ja deg dažādi materiāli. <u>Dabaszinības</u> Zina un ievēro drošības noteikumus, uzturoties dabā (piemēram, uz ūdens, uz ledus, mežā, purvā, saulē)	
Jēdzieni: ugunsdrošība, elektrodrošība, nelaime, noteikumi			
Skolas evakuācijas plāns Rīcība nelaimes gadījumā Drošība rotaļu laukumā	Zina, kur skolā atrodas evakuācijas plāns un kā rīkoties, ja skan trauksmes signāls. Apzinās drošības noteikumu ievērošanu rotaļu laukumā savas un vienaudžu veselības saglabāšanā.	<u>Sociālās zinības</u> Zina, kā saglabāt savu un cilvēku drošību mājās, uz ielas, skolā.	Atkārto kā jārīkojas, ja skolā atskan trauksmes signāls. Atkārto, kur meklēt palīdzību, ja noticis nelaimes gadījums rotaļu laukumā.
Jēdzieni: drošība, palīdzība, noteikumi			
Drošības dienesti	Apzinās, kādu palīdzību var sniegt dažādi drošības dienesti. Prot izsaukt drošības dienestus un raksturot notikušo.	<u>Sociālās zinības</u> Zina, kā uzvesties ekstremālās situācijās, kur zvanīt nelaimes gadījumā.	Atkārto drošības dienestus un tālruni uz kādu jāzvina, ja notikusi nelaime. Izspēlē lomu spēles, ko teikt, kad sazvani drošības dienests.
Jēdzieni: drošības dienesti, policists, ugunsdzēsējs, ārsts			
Nevēlami svešinieki Ja mājās paliec viens	Apgūst drošības pasākumus, kas jāievēro, ja mājās vai uz ielas atrodas viens. Prot rīkoties un izvairīties no nepatīkamām situācijām, ja parādās nevēlami svešinieki, t.sk. dzīvnieki.	<u>Sociālās zinības</u> Zina, kā uzvesties ar Nepazīstamiem cilvēkiem, kur griezties nepieciešamības gadījumā.	Mācās saprast kuram svešiniekam var uzticēties, kuram nevar. Mācās ko darīt situācijās, ja apkārt ir nevēlami svešinieki, pie kā vērsties pēc palīdzības.

	Prot meklēt palīdzību, ja nokļūst nepatīkamā situācijā.		Atkārtro drošības noteikumus, ko drīkst un ko nedrīkst darīt, ja paliek mājās viens.
Jēdzieni: svešinieks, drošība, palīdzība, labs, slikts			
Drošība vasaras brīvlaikā	Apzinās drošības noteikumus karstos un aukstos laika apstākļos. Apzinās drošības noteikumu ievērošanu rotaļu laukumā savas un vienaudžu veselības saglabāšanā.	<u>Sociālās zinības</u> Zina, kā uzvesties ekstremālās situācijās, kur zvanīt nelaimes gadījumā. <u>Sociālās zinības</u> Zina, kā uzvesties ar Nepazīstamiem cilvēkiem, kur griezties nepieciešamības gadījumā.	Ar skolēniem tiek pārrunāti drošības noteikumi pie ūdenstilpnēm vasarā, kā sevi pasargāt no saules, kā būt drošam ar uguni, aizpildītas atbilstoši sagatavotas darba lapas, testi, lai pārbaudītu skolēnu zināšanas pirms tie dodas atpūtā.
Jēdzieni: ūdens, drošība, nelaimes gadījums, bīstams, palīdzība.			

AUDZINĀŠANAS PROGRAMMA 4. KLASEI

Tēma. Sevis izzināšana un pilnveidošana

Mērkis: Sniegt atbalstu skolēnam sevis izzināšanas un mērktiecīgas pašattīstības procesā.

Tēma	Sasniedzamie rezultāti	Starppriekšmetu saikne ar mācību priekšmetiem	Temata apguves norise
Sevis apzināšanās jeb pašidentitāte Stāstu par sevi Emociju cēloņi	Prot stāstīt par sevi. Mācās stāstīt par savām emocijām, izjūtām dažādos notikumos. Nosauc emocijas un mācās apzināties cēloņus, kas tās izraisa. Mācās nosaukt savas rakstura īpašības un vērtēt tās. Mācās pārvaldīt savas emocijas, uzvedību. Apgūst pašvērtēšanas prasmes.	<u>Sociālās zinības</u> Mācās pazīt dažādu emociju izpausmes, cēloņus un spēj saistīt emocijas ar notikumiem, rīcību. Prot pastāstīt par savām emocijām, izjūtām dažādās situācijās. Mācās nosaukt, vērtēt rakstura īpašības. Mācās saskatīt savas un citu cilvēku izjūtas.	Mācās veidot vienkāršu stāstījumu par sevi /vārds, uzvārds, vecums, dzīvesvieta, skola, klase, intereses/. Klasesbiedri uzdot jautājumus. Atbilstoši savām spējām rakstiski atbild uz jautājumiem par sevi, pildot anketas, darba lapas. Skolotājas piedāvātajās situācijās, vizuālajos materiālos mācās nosaukt, stāstīt par dažādu emociju izpausmes cēloņiem /Es esmu dusmīgs, jo.../ Skolēni stāsta vienkāršus piemērus no savas pieredzes. Atbildot uz jautājumiem, vai ar skolotāja palīdzību veido īsu, vienkāršu stāstījumu par savām izjūtām, emocijām dažādos notikumos. Mācās paņēmienu, kā pārvaldīt savas emocijas, izspēlē tos. Mācās nosaukt rakstura īpašības un stāstīt par rīcības izpausmi šajās rakstura īpašībās /Kā var atpazīt čaklu cilvēku?/
Rakstura īpašības		<u>Latviešu valoda</u> Lasa, atbild uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācās izteikt savu un uzklaut citu viedokli. Veido īsu stāstījumu.	
Mācos sevi vērtēt			

		Attīsta rakstu valodas kultūru. Attīsta sarunu valodas un zīmju valodas kultūru	Ar skolotāja atbalstu izzina savas rakstura īpašības /pārrunas, anketas, darba lapas/. Mācās vērtēt sevi, izvērtējot savu attieksmi pret mācībām, skolotājiem, klasesbiedriem, darbu, pienākumiem. Skolēni ar skolotāja palīdzību mācās izvērtēt, kas katram jāuzlabo attieksmē, uzvedībā.
Jēdzieni: emocijas, rakstura īpašības, rīcība, cēloņi, pašvērtējums.			
Mērķtiecība, zinātkāre Mācību motivācija Mans mērķis	Apzinās savas spējas un prasmes, kas ļauj sasniegt nodomāto. Izprot, kur nepieciešama pieaugušo palīdzība un atbalsts. Mācās izvirzīt reālus un pozitīvus mērķus	<u>Sociālās zinības</u> Gūst priekšstatu par skolā apgūto zināšanu un prasmju nepieciešamību cilvēka dzīvē. <u>Latviešu valoda</u> Lasa, atbild uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācas izteikt savu un uz klausīt citu viedokli. Veido īsu stāstījumu.	Pārrunas, kādas zināšanas, prasmes apgūst mācību priekšmetos skolā, nosauc tās. Organizē pārrunas, kādas zināšanas un prasmes nepieciešamas ikdienā. Ar skolotāja atbalstu var veidot "Domu kartes"/shematiskus zīmējumus/, kādas skolā apgūtās zināšanas, prasmes ir nepieciešamas dažādās ikdienas situācijās. Organizē pārrunas, pilda anketas, darba lapas par attieksmi pret mācīšanos "Kuri mācību priekšmeti tev patīk, kuri sagādā grūtības". Ar skolotāja atbalstu mācās vērtēt savas zināšanas, prasmes: "Kas man izdodas, ko jau labi protu? Kas pagaidām vēl neizdodas, kāpēc? Ko un kā darīt turpmāk?" Ar skolotāja palīdzību mācās izvirzīt

			sasniedzamos rezultātus, nosaukt galvenos uzdevumus, ko vēlas paveikt, un novērtēt savus sasniegumus. Ar skolotāja atbalstu skolēns mācās organizēt savu darbu mācāmstundās, ja nepieciešams meklēt palīdzību. Skolēni savā portfolio ievieto paveiktos darbus: zīmējumus, anketas, u.c., un pēc noteikta perioda pārskata, darbus, izvērtē, pārrunā. Sarunas ar skolēniem par sasniegumiem mācībās, ārpusstundu aktivitātēs.
Jēdzieni: mācīties, prasmes, zināšanas, mērķis			
Savstarpējas attiecības Draudzīga klase Mani draugi Skolēnu savstarpējas attiecības	Zina noteikumus, kas veicina labvēlīgu saskarsmi. Mācās izteikt savu viedokli un uz klausīt citu viedokli. Sadarbojas grupā, lai sasniegtu kopīgu rezultātu. Izprot piederību klases kolektīvam.	<u>Sociālās zinības</u> Zina un ievēro pieklājīgas uzvedības noteikumus. Mācās salīdzināt, kas kopīgs un atšķirīgs dažādiem cilvēkiem. Apzinās īpašības, rīcību, kas veicina labvēlīgu saskarsmi. Zina pieklājīgas saskarsmes noteikumus un mācās tos ievērot. <u>Latviešu valoda</u> Lasa, atbild uz jautājumiem.	Pārrunas par draudzības noteikumiem klasē. Klasē izveido "Draudzības noteikumus", kopīgi vienojas par to ievērošanu. Spēlē sadarbības spēles. Mācās nosaukt, kas kopīgs un atšķirīgs klasesbiedriem /izskats, rakstura īpašības, intereses.../ Apkopo atbildes apkopo un ar skolotāja palīdzību veido "Doma kartes"/shematisku zīmējumu/ par kopīgām un atšķirīgām klasesbiedru pazīmēm, īpašībām, interesēm. Mācās izprast, ka esam dažādi un jāmācās respektēt citus. Mācās novērot un nosaukt klasesbiedru īpašības. Mācās nosaukt rakstura

		Piedalās sarunās, mācās izteikt savu un uz klausīt citu viedokli. Veido īsu stāstījumu Attīsta rakstu valodas kultūru.	Īpašības, rīcību, kas veicina pozitīvu saskarsmi. Ar skolotāja palīdzību mācās veidot vienkāršu stāstījumu par saviem draugiem. Atbilstoši savām spējām raksta labus vēlējumus klasesbiedriem, skolotājiem. Darbojas pāri, grupiņās, lai veiktu kopīgu uzdevumu. Organizē pārrunas par tēmām: "Labāk būt vienam vai būt kopām ar draugiem." "Kādus es vēlos vai nevēlos klasesbiedrus", "Kādiem jābūt klasesbiedriem", "Es, kā klasesbiedrs, esmu.." Mācās vērtēt savu un citu rīcību dažādās situācijās. Gatavot klasesbiedriem, skolotājiem apsveikumus dzimšanas dienā un vārda dienā, apsveikumus svētku dienā.
Jēdzieni: klase, klasesbiedrs, draugs, draudzība, attiecības, sadarbība.			
Konfliktu risināšana Strīdi klasē Kāpēc rodas strīdi? Mācos risināt strīdus.	Apzinās, kas ir strīds un mācās atpazīt strīdu situācijas. Prot nosaukt strīdu, nesaskaņu cēloņus. Mācās uz klausīt atšķirīgu viedokli konfliktā un vērtēt savu attieksmi. Apgūst paņēmienus konfliktsituāciju risināšanā.	<u>Sociālās zinības</u> Prot nosaukt nesaskaņu cēloņus. Novērtē pieklājīgas uzvedības nozīmi sadarbības veicināšanā.	Klausoties skolotāja stāstījumā par konfliktsituācijām, gūst priekšstatu, kas ir strīds. Izvērtēt rīcību - laba vai slikta, pamato kāpēc. Skolēni nosauc vienkāršus piemērus, kā izpaužas laba, slikta rīcība.

	Gūst priekšstatu par to, kā būtu jārīkojas nedrošās situācijās, kad tiek apdraudēts pats vai apkārtējie.	Mācās veidot pozitīvas, draudzīgas attiecības. <u>Latviešu valoda</u> Lasa, atbild uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācas izteikt savu un uz klausīt citu viedokli. Veido īsu stāstījumu	Skolēni nosauc vienkāršus strīdus situāciju piemērus no savas pieredzes un kopīgi pārrunā, kā pareizi rīkoties. Mācās izprast, stāstīt, kāda rīcība rada strīdus, konfliktus un kā rīkoties. Izspēlē situāciju spēles, kā pārvaldīt dusmas. Ar skolotāja palīdzību mācās izvērtēt savu, klasesbiedru rīcību. Nosaukt notikumus, kad ir pārkāpti noteikumi. Pārrunā, izspēlē situācijas, kā atjaunot labas attiecības pēc strīda: atzīstot savu vainu, lūdzot piedošanu, uz klausot un respektējot citu viedokli. Pārrunas, kā rīkoties skolēnam Strīdus situācijā, ja pats nespēj to atrisināt.
Jēdzieni: rīcība, attiecības, konflikts, strīds, sekas.			
Ētiskās, tikumiskās vērtības Tikumi Labie darbi	Izprot atsaucības, palīdzības, pieklājības, atbildības, centības nozīmi un cenšas rīkoties saskaņā ar šiem tikumiem. Mācās rūpēties par kārtību, tīrību savā apkārtnē.	<u>Sociālās zinības</u> Mācās izvēlēties pieklājīgu uzvedību konkrētā situācijā. Mācās apzināties savas attieksmes un rīcību. Gūst izpratni par tikumiskām vērtībām: atbildība, laipnība, centība. <u>Latviešu valoda</u>	Klasē izveido tikumu/ vērtību krātuvīti. Organizē pārrunas par tikumiem: laipnība, pieklājība, atsaucība, centība, čaklums, rūpība, atbildība. Ar skolotāja atbalstu mācās saskaņāt, nosaukt savus un citu pozitīvos ieradumus. Skolotāja stāstījums par nozīmīgu noteikumu: "Dari citiem to, ko gribi, lai citi dara tev". Skolēni atbild uz jautājumiem, izsaka savas domas. Pēc pārrunām skolēni var uzzīmēt šo noteikumu. Noteikumu var izveidot kā atgādni un izlikt klasē.

		Lasa, atbild uz jautājumiem. Piedalās sarunās, mācas izteikt savu un uzklaut citu viedokli. Veido īsu stāstījumu. Attīstīt rakstu valodas kultūru.	Organizē pārrunas: Vai labi būt.....? /izpalīdzīgam, laipnam, pieklājīgam.../ Kad tu esi....? /izpalīdzīgs, laipns, pieklājīgs.../ Organizē pārrunas, kā var palīdzēt citiem. Ar skolotāja atbalstu veido īsu, vienkāršu stāstījumu par saviem, vecāku, draugu, klasesbiedru labiem darbiem. Uzraksta labos darbus. Piedalās "Labo darbu nedēļā". Skolēni piedalās skolas teritorijas un skolas telpu uzkopšanā.
Jēdzieni: ieradumi, tikumi, rīcība, attieksme, līdzdalība.			
Mans dzirdes aparāts Dzirdes aparāta lietošana, kopšana un glabāšana skolā Dzirdes aparātu veidi Dzirdes aparāts ir bojāts Es klausos! Dzirdes aparāta lietošana, kopšana un glabāšana vasarā	Iepazīt dzirdes aparātu veidus un to darbību. Audzināt atbildību par dzirdes aparāta lietošanu un tā nepieciešamību. Izlasīt un pārrunāt grāmatas "Filipa dzirdes aparāts" saturu.		Ekskursija un skolas Dzirdes centru, kur iepazīstas ar dzirdes aparātu veidiem un darbību. Pārrunas par dzirdes aparāta lietošanas noteikumiem, glabāšanu un kopšanu mājās un skolā. Pārrunas, kā rīkoties, ja dzirdes aparāts ir bojāts. Lasīt grāmatu "Filipa dzirdes aparāts", pārrunas par izlasīto.
Jēdzieni: dzirdes aparāts, noteikumi.			

Tēma. Pilsoniskā audzināšana un pilsoniskā līdzdalība

Mērķis: Veicināt skolēnu izpratni par indivīda un sabiedrības mijiedarbību, līdzatbildību par apkārtējiem procesiem, personīgās aktivitātes nozīmi sabiedrisko notikumu veidošanā un dzīves kvalitātes uzlabošanā. Akcentēt skolēnu personisko lomu un uzdevumus valstiskās apziņas stiprināšanā.

Temats	Sasniedzamie rezultāti	Starpriekšmetu saikne ar mācību priekšmetiem	Temata apguves norise
Ģimene un dzimta Mana ģimene, radnieki Manas ģimenes tradīcijas Dzimtas koks	Apzinās ģimeni kā vērtību. Prot pastāstīt par tradīcijām ģimenē, apzinās, ka ir tradīciju turpinātāji savā ģimenē. Prot pastāstīt, kurā pilsētā vai valstī dzīvo viņu radnieki. Prot pastāstīt par savas ģimenes tradīcijām. Izprot jēdzienu “radniecības pakāpes” un “dzimtas koks” nozīmi.	<u>Sociālās zinības</u> Novērtē mājas un ģimeni kā nozīmīgas vērtības savā un citu cilvēku dzīvē. <u>Latviešu valoda.</u> Pastāsta par savu ģimeni. Dažos teikumos apraksta ģimenes tradīcijas. <u>Dizains un tehnoloģijas</u> Izveido savu dzimtas koku no krāsainiem aplikāciju papīriem. Pielīmē no ģimenes fotogrāfijām izgrieztas sejiņas.	Stāsta par savu ģimeni, radniekiem un ģimenes locekļu nodarbošanos. Uzraksta kādus svētkus ģimenē svin. Kādi ir mīļākie svētki. Uzzīmē zīmējumu. Veido savu dzimtas koku (tuvākie radnieki) no krāsainiem aplikāciju papīriem. Pielīmē no ģimenes fotogrāfijām izgrieztas sejiņas. Pieraksta vārdus.
Jēdzieni: Ģimene, radnieki, dzimtas koks			
Tiesības un pienākumi Skolas iekšējās kārtības noteikumi Skolēna tiesības un pienākumi	Respektē un ievēro skolas iekšējās kārtības noteikumus. Izprot, ka skola ir otrās mājas un par to jā rūpējas. Zina, kādi dokumenti nosaka cilvēka tiesības un pienākumus. Zina savas pamattiesības un	<u>Sociālās zinības</u> Zina tiesības un pienākumus, kas ikdienā jāievēro skolā. <u>Latviešu valoda</u>	Ikdienas darbību rezultātā, izprot skolēnu tiesības un pienākumus. Mācās nosaukt svarīgākos skolas iekšējās kārtības noteikumus. Katrs skolēns uz tāfeles uzraksta 1 skolas iekšējās kārtības noteikumu, pamato kāpēc tas ir svarīgs. Veic kopīgas pārrunas.

Kārtības noteikumi klasē	pienākumus skolā. Zina klases iekšējās kārtības noteikumus un dienas režīmu Apzinās klases savstarpējo pozitīvo attiecību vērtību. Saprot, ka laba rīcība rada gandarījumu. Izsaka savu viedokli, uzklausa un respektē klasesbiedru viedokli. Izvērtē atšķirību starp vēlmēm un vajadzībām.	Mācās nosaukt svarīgākos noteikumus skolā un klasē, uzraksta tos. <u>Sociālās zinības</u> Mācās apzināt pienākumu kā vērtību. Mācās īstenot savus labos nodomus. Apzinās savu saistību ar klases vidi un atbildību par to.	Skolēni papildina iepriekšējā gadā Izveidoto klases dežuranta pienākumu sarakstu, kopīgi vienojas par noteikumu ievērošanu. Atbalsta viens otru ikdienas darbos.
Sociālās tiesības	Noskaidro, kas ir sociālās grupas un sociālās tiesības.	<u>Sociālās zinības</u> Noskaidro, ka sabiedrībā ir dažādas sociālās grupas (ģimene, draugi, skolēni, komanda, bērni u.c.). Valstij ir jā rūpējas par dažādām sociālajām grupām.	Skolotāja pastāsta skolēniem, kas ir sociālās tiesības (tiesības uz pārtiku un ūdeni, izglītību, veselību, darbu un mājokli). Veic pārrunas par šīm tiesībām.
Jēdzieni: Respektēt, uz klausīt, viedoklis, sabiedrība, sociālās tiesības			
Pilsoniskās līdzdalības iespējas un prasmes			
Uzvedība ārpus skolas	Zina un ievēro uzvedības normas sabiedrībā. Izprot, ka skolēna uzvedība ietekmē skolas dzīvi. Spēj izvērtēt savu un citu skolēnu uzvedību.	<u>Sociālās zinības</u> Uzvedības noteikumi dažādās sabiedriskās vietās. Sabiedrības grupas un to vērtības.	Ar skolotājas palīdzību tiek pārrunātas pieklājības un uzvedības normas, to ievērošana sabiedriskajā transportā, muzejā, uz ielas, kafejnīcā vai veikalā, pasākumā u.c. Skolēni tiek sadalīti grupās. Katrai grupai jāveido stāstījums par uzvedības noteikumiem sabiedriskajā vietā, ko skolotāja viņiem uzrakstījusi un iedevusi. Katra grupa prezentē
Sadarbība un atbildība	Mācās sadarboties.	<u>Latviešu valoda</u>	

Sabiedriskā līdzdalība	Mācās izprast, ko nozīmē uzņemties atbildību. Pilnveido pilsonisko tikumu apgūšanu. Interesējas par dažādiem notikumiem un aktivitātēm Latvijā. Aktīvi piedalās dažādos skolas un klases organizētajos pasākumos.	Mācās tekstu gatavojoties dažādiem pasākumiem, dzejoļus, tautasdziesmas. <u>Dizains un tehnoloģijas.</u> Dažādu dekorāciju gatavošana.	paveikto. Pēc tam kopīgi izvērtē veikto darbu. Kopīgi darbojoties tiek attīstītas sadarbības un līdzdalības prasmes, tādējādi veidojot noturīgus sociālus ieradumus. Skolēni aktīvi piedalās klases sapošanai svētkiem (dekorāciju gatavošanā). Iepazīst veidus, kā var piedalīties skolas dzīves organizēšanā. Skolēni aktīvi iesaistās dažādos skolas organizētajos pasākumos, projektos, konkursos.
Jēdzieni: Uzvedība, sadarbība, līdzdalība, tikumi			

Piederība novadam, pilsētai Mana dzīvesvieta Dzimtais novads	Zina savas dzīvesvietas- tās tuvāko pilsētu nosaukumus, skolas atrašanās vietu. Prot pastāstīt par Latvijas ģeogrāfisko stāvokli Eiropas kartē.	<u>Sociālās zinības</u> Prot nosaukt un parādīt Latvijas kartē savu dzimto Pilsētu, zina nosaukt ievērojamus cilvēkus, viņu dzīvesstāstus. Domā, ko var darīt novada labā.	Nosauc un uzraksta savas dzīvesvietas adresi. Darbs ar karti. Skolēni kartē meklē savu dzimto ciematu vai pilsētu, galvaspilsētu. Nosauc un parāda vēl citas sev zināmas pilsētas. Parāda kartē un nosauc kultūrvēsturiskos novadus. Skolēni kopā ar skolotāju dodas apskatīt Valmieras ievērojamākos vēstures un dabas objektus, nofotografē tos. Kopīgi veido plakātu, pieraksta nosaukumus. Internetā sameklē informāciju par Valmieras novadā zināmiem, populāriem cilvēkiem. Ar pedagoga palīdzību iepazīstas ar šo personību biogrāfijām.
Kultūrvēsturiskie novadi Valmieras ievērojamākie vēstures un dabas objekti, ievērojamas personības	Zina Latvijas kultūrvēsturiskos novadus, to īpatnības, tradīcijas. Ir interese par sava novada/pilsētas vēstures un ievērojamu personību dzīves gājuma izziņāšanu.	<u>Sociālās zinības</u> Latvijas kultūrvēsturiskie novadi.	Nosauc savas skolas atrašanās vietu, adresi, skolas nosaukumu, uzrakta to. Apmeklē skolas muzeju. Secina, ko īpašu un nezināmu tur redzēja.
Mana skola, skolas vēsture	Zina savas skolas vēstures svarīgākos faktus. Prot pastāstīt par skolas simboliem. Zina skolas pedagogus, darbiniekus, klasesbiedrus un citu klašu skolēnus.	<u>Dabaszinības</u> Ievērojami apskates objekti Valmierā un tās apkārtnē. <u>Latviešu valoda</u> Prot izstāstīt un uzrakstīt svarīgākos faktus par skolu.	
Jēdzieni: Apskates objekti, kultūrvēsturiskie novadi, vēsture, karte			
Valstiskā identitāte Latvijas valsts svētki Latvijas valsts simboli	Zina un svin Latvijas valsts svētkus, cieņpilni izturas pret valsts simboliem. Iepazīstas ar valsts piemiņas un	<u>Latvijas vēsture</u> Atpazīst Latvijas ievērojamākās vēsturiskās personas. Zina svarīgākos notikumus Latvijas	Stāsta par tradīcijām un valsts svētkiem. Prot nosaukt svarīgākās atceres dienas.

Populāri cilvēki Latvijā	atceres dienām. Zina ievērojamus Latvijas cilvēkus – sportistus, kultūras darbiniekus, politiķus u.c., ar ko valsts lepojas un kuri nes Latvijas vārdu pasaulē.	vēsturē. <u>Sociālās zinības</u> Zina un prot nosaukt Latvijas valsts simbolus. <u>Dabaszinības</u> Darbs ar karti. Kartes lasīšana.	Zina nosaukt Latvijas valsts prezidenta vārdu, uzvārdu. Zina premjerministra vārdu un uzvārdu. Ar skolotāju pārrunā, ko varētu nozīmēt vārdi “Latvijas lepnums”. Internetā noskatās kam piešķir “Latvijas lepnuma” balvu. Zina nosaukt dažus Latvijā populārus cilvēkus. Pilda krustvārdu mīklu par Latviju.
Latvija Eiropā	Zina Latvijas atrašanās vietu Eiropas kartē. Atpazīst Latvijas valsts un ES simbolus (karogs, ģerbonis, himna, nauda).		Darbs ar karti. Atrod Latviju Eiropas kartē, parāda to. Ar skolotājas palīdzību nosauc Latvijas kaimiņvalstis. Noskaidro, kad Latvija kļuva par Eiropas savienības valsti. Apskata dažādu valstu eiro naudas zīmes. Vai tās ar kaut ko atšķiras.
Jēdzieni: Populārs, lepoties, Eiropa, eiro			
Nacionālā identitāte			
Latvijas kultūras mantojums	Zina latviešu tautas kultūras mantojuma galvenās bagātības un simbolus (Dziesmu un deju svētki, Dainu skapis, Gaismas pils). Iesaistās kultūras vērtību apzināšanā un saglabāšanā.	<u>Sociālās zinības</u> Kas ir Latvijas kultūras vērtības? Kultūras kanons	Noskaidro, ka kultūra ir viss ko radījis cilvēks (tradīcijas, svētki, folklorā, rotaļas, spēles, dziesmas, senie mūzikas instrumenti, senie latviešu ēdieni).
Gadskārtu svētki			
Latviešu rakstu zīmes	Pazīst latviskās zīmes	<u>Vizuālā māksla</u> Mācās uzzīmēt dažādas latvju zīmes.	Ar pedagoga palīdzību un skatoties paraugā mācās saskatīt un nosaukt rakstu zīmes tautastērpā un

Latviešu tautas folklorā	Zina, kas ir tautasdziesma, pasakas, skaitāmpanti, mīklas, teikas.	<u>Latviešu valoda</u> Lasa pasakas. Prot pastāstīt par izlasīto. Mācās tautasdziesmas. Turpina iepazīt latviešu tautas folkloru.	mūsdienu apģērbā (jostās, cimdos, zeķēs, cepurēs). Kopā ar skolotāju noskaidro, kas ir Krišjānis Barons, ko labu viņš Latvijas labā ir darījis. Internetā apskata kāds izskatījās K.Barons un Dainu skapis. Katrs sameklē un uzraksta 3 tautasdziesmas par dažādām tēmām, ilustrē tās. Dodas ekskursijā uz Rīgas Nacionālo bibliotēku.
Jēdzieni: Tautas tradīcijas, latviskās zīmes, folklorā, tautasdziesmas			
Multikulturāla vide Es un citi Latvijā Citu tautu kultūra un tradīcijas Latvijā	Apzinās, ka Latvijā dzīvo dažādas nacionālās un etniskās piederības cilvēki. Mācās būt tolerantā pret atšķirīgo.	<u>Sociālās zinības</u> Citu tautu tradīcijas. Mācās pieņemt atšķirīgo otrā cilvēkā. Zina, ka sabiedrība pastāv dažādas grupas un kopienas.	Skolotāja ar skolēniem kopīgi noskaidro kādu tautību cilvēki dzīvo Latvijā un ka par kultūras atšķirībām var uzskatīt valodu, tradīcijas, reliģiju, vērtības. Skatās video materiālu par dažādu tautu tradīcijām.
Jēdzieni: Multikulturāla vide, kultūras atšķirības.			

Tēma. Veselība, vide un drošība

Mērķis: Rosināt skolēnus ievērot veselīgu dzīvesveidu un izprast apkārtējo vidi kā nosacījumu dzīves kvalitātes nodrošināšanai. Veidot skolēnos izpratni par drošības jautājumu ievērošanas nepieciešamību ikdienā savas un citu drošības un veselības saglabāšanā.

Temats	Plānotais sasniedzamais rezultāts	Starppriekšmetu saikne ar mācību priekšmetiem	Temata apguves norise
Uztura ietekme uz skolēna darbaspējām un sekmēm mācībās Sakarība starp uzturu un veselību. Uzturs kā riska faktors dažādu slimību attīstībā Veselīgu ēšanas paradumu veidošana Organismam kaitīgās e-vielas	Apzinās un spēj novērtēt uztura nozīmi sava organisma attīstībā un augšanā. Zina, kādas slimības var izraisīt nepiemērots uzturs un kāds uzturs jālieto slimību profilaksē. Zina, kādu galveno informāciju atspoguļo uz pārtikas produktu iesaiņojumiem. Izprot veselīgu ēšanas paradumu būtību, nozīmi un nepieciešamību. Ir prasme analizēt un novērtēt savu ikdienas uzturu mājās un skolā un veikt atbilstošu izvēli. Prot mainīt uztura izvēli atbilstoši dažādiem apstākļiem un savai individualitātei. Apzinās, ka ēšanas ieradumi ir	<u>Sociālās zinības</u> Izprot sakarību starp uzturu un augšanu. Zina, kāda ietekme ir veselīgam Uzturam uz miegu, fiziskām aktivitātēm, bērna labsajūtu. <u>Sociālās zinības</u> Izprot, kuras darbības ir veselībai draudzīgas, kuras ir kaitīgas. Apzinās, ka cilvēks, kas lieto atkarību izraisošās vielas, kaitē savai veselībai un dzīvībai. <u>Dizains un tehnoloģijas</u> Atšķir veselīgus un neveselīgus pārtikas produktus; saprot ēšanas režīma nozīmi cilvēka veselības uzturēšanā; saprot, ka pārtikas produkti jālieto ekonomiski.	Kopīgi pārrunā ūdens nozīmi organismā. Noskaidro pie skolas medmāses cik katrs skolēns sver. Kopā ar skolotāju rēķina cik daudz ūdens dienā jāizdzer. Praktiski gatavo sviestmaizes. Mācās pareizo secību kā tiek pagatavota sviestmaize. Pirms sviestmaizes pagatavošanas ievēro personīgo higiēnu. Analizē vienu produktu, pētot vai tas satur e-vielas. Pēta, ko var nodarīt konkrētā e-viela skolēna organismam.

	izvēles rezultāts, kas atkarīgs no katra paša lēmuma. Ir prasmes atbilstoši savam vecumam pieņemt saprātīgus lēmumus savas veselības nostiprināšanā.		
Jēdzieni: pārtika, ūdens, uzturs, veselība, veselīgs, neveselīgs, e-viela			
Personīgā higiēna	Izprot jēdzienu “personīgā higiēna” un apzinās tās nepieciešamību. Zina, kādas darbības tās ietvaros ir nepieciešams veikt. Apzinās personīgās higiēnas nozīmi savas veselības uzturēšanā un savstarpējā saskarsmē. Veido paradumu rūpēties par savu ārējo izskatu.	<u>Sociālās zinības</u> Zina, kā rūpēties par savu veselību ikdienā (personīgā un zobu higiēna veselīgs uzturs un fiziskās aktivitātes) Izprot personīgās higiēnas levērošanas nepieciešamību un levēro to. <u>Dizains un tehnoloģijas</u> Raksturo dažādus apģērba veidus; Apzinās piemērota, situācijai atbilstoša apģērba izvēles nepieciešamību un prot to izvēlēties; zina apģērba kopšanas iespējas.	Pārrunā ar skolēniem, kāpēc cilvēkam ir nepieciešami zobi un kas var kaitēt zobu veselībai. Mācās kā pareizi zobus tīrīt. Atkārto kāpēc pirms ēdienreizēm ir svarīgi ievērot personīgo higiēnu. Pārrunā kādas var būt sekas, ja personīgā higiēna netiks ievērota. Sakārto savu apģērba un personīgās higiēnas preces skolas internāta telpās.
Jēdzieni: higiēna, veselība, apģērbs, mazgāšanās, izskats			
Fiziskās aktivitātes kā veselības pamats	Apzinās fizisko aktivitāšu nozīmi veselības saglabāšanā. Veidojas motivēta nepieciešamība piedalīties dažādās fiziskajās nodarbībās skolā un ārpus skolas.	<u>Veselība un sports</u> Sistemātiski apgūst sporta veidu Vingrinājumus sava organisma Attīstībai un pareizas stājas ceidošanai. Zina un izprot fizisko aktivitāšu nozīmi cilvēka veselībai.	Dinamiskās pauzes audzināšanas stundās pēc skolotāja ieskatiem. Veic pētniecisko darbu, lai saprastu, ko labu ķermenim un veselībai dod fiziskās aktivitātes.

		Interesējas un prot pastāstīt par sporta pasākumiem un nodarbībām savā skolā.	
Jēdzieni: aktivitātes, sports, veselība, vingrojumi			
Veselīga vide	Saprot veselīgas, drošas un sakoptas dzīves un darba vides nozīmīgumu, nosacījumus un pasākumus, kurus veicot var izvairīties no veselības apdraudējumiem.	<u>Sociālās zinības</u> Izprot un mācās “zaļo domāšanu”, kā arī teicienu “dzīvot saskaņā ar dabu”. Prot pastāstīt kā cilvēka darbība ietekmē, pārveido tuvāko apkārtni. <u>Dizains un tehnoloģijas</u> saprot racionālus darba vietas iekārtošanas un kārtības uzturēšanas nepieciešamību. <u>Dabaszinības</u> zina apkārtējās vides piesārņojuma veidus. Piedalās pasākumos, kas saistīti ar apkārtējās vides kvalitātes uzlabošanu, kā arī vietējo vides problēmu risināšanā.	Skolēni atkārto kā pareizi šķirot atkritumus. Apmeklē dabas un tehnoloģiju parku, lai izprastu kāpēc šķirot atkritumus ir svarīgi darīt. Piedalās skolas organizētajās teritorijas sakopšanas talkās. Veicot klases dežuranta pienākumus mācās tīrīt galdus, tāfeli, noslaucīt putekļus, izslaucīt klasi.
Jēdzieni: vide, saudzēt, “zaļā domāšana”, piesārņojums, problēma			
Veselību ietekmējošu paradumu veidošanās	Var nosaukt un atpazīt ārējos faktorus, kuri var ietekmēt cilvēka veselību. Prot atpazīt, nosaukt un raksturot ikdienas situācijas, kas ietekmē cilvēka veselību. Prot atpazīt neveselīgu uzvedību vai rīcību. Spēj saprātīgi un lietderīgi plānot	<u>Sociālās zinības</u> Izprot, kuras darbības ir veselībai draudzīgas, kuras ir kaitīgas. Apzinās, ka cilvēks, kas lieto atkarību izraisošās vielas, kaitē savai veselībai un dzīvībai.	Kopīgi ar skolotāju izprot kas ir dienas režīms, mācās plānot savu laiku. Mācās saprast, kam jābūt dienas režīmā (ēdienreizēm, atpūtai, darbam ar datoru, pastaigām svaigā gaisā, utt.).

	laiku dienas darbiem un atpūtai.		Klase kopīgi sastāda dienas režīmu.
Jēdzieni: paradumi, veselība, atkārtošana, dienas režīms			
Datoratkarība un citi atkarību izraisošie procesi	Ir priekšstats par datoratkarību, citiem atkarību izraisošiem procesiem un bīstamību, ko tie nodara. Atbilstoši savam vecumam izprot un apzinās pamatnoteikumu nozīmīgumu, strādājot ar datoru, citām jaunajām tehnoloģijām.	<u>Sociālās zinības</u> Izprot kādas iespējas sniedz dators un internets. Saprot datora un TV negatīvo ietekmi uz bērna organismu. Mācās kontrolēt datora lietošanas un TV skatīšanās laiku.	Eksperiments izmantojot telefona aplikāciju, cik daudz laika pavadu telefonā vienā dienā. Mācās plānot laiku cik daudz veltīt datoram, telefonam vai planšetei.
Jēdzieni: atkarība, palīdzība, dators, dienas režīms			
Satiksmes drošība			
Satiksmes noteikumi gājējiem un pasažieriem	Prot ievērot pasažieru drošības noteikumus un pienākumus dažādos sabiedriskajos transportlīdzekļos.	<u>Sociālās zinības</u> Apzinās satiksmes noteikumu nozīmīgumu un to saikni ar cilvēka drošību.	Skolēni atkārtoti ceļu satiksmes noteikumus.
Transporta līdzekļi	Ievēro uzvedības noteikumus uz ielas, stacijā un autoostā, sabiedrisko transportlīdzekļu pieturās. Prot raksturot transportlīdzekļus.	Zina un ievēro satiksmes noteikumus, kas nodrošina gājēju un pasažieru drošību.	Spēlē kustību rotaļu „Gājēji un auto vadītāji”. Skolēni izveido divas komandas, viena – gājēji, otra – automašīnas. Gājēji uzvelk atstarojošās vestes. Bērni darbojas pēc skolotāja, kas stāv krustojuma vidū un attēlo satiksmes regulētāju – luksoforu. Skolēniem–gājējiem tiek doti dažādi vingrinājumi, kā pārvietojas pāri brauktuvei, piemēram, soļojot ar dažādiem soļiem – ar īsākiem vai garākiem soļiem, ātrāk vai lēnāk kustinot rokas.
Satiksmes negadījumi	Izprot transportlīdzekļu jaudu, kustības mobilitāti, bremzēšanas ātrumu.	<u>Sociālās zinības</u> Zina, kā saglabāt savu un cilvēku drošību mājās, uz ielas, skolā.	
Rīcība ceļa satiksmes negadījumos	Nepakļauj sevi un citus briesmām, bojājot transporta līdzekļus un apdraudot to kustību.		

	Prot atbilstoši rīkoties un meklēt palīdzību nelaimes gadījumos.		Skolēni–auto pārvietojas pa brauktuvi skrienot, izvēloties drošu pārvietošanās ātrumu. Pēc kāda laika skolēni mainās ar lomām. Skolēni mācās disciplinētību, cieņu pret citiem ceļu satiksmes dalībniekiem.
Jēdzieni: ceļu satiksme, drošība, palīdzība, noteikumi			
Drošība ekstremālās situācijās Ugunsdrošība, elektroierīces Dabas katastrofas Ekstremālās situācijas un evakuācija Rīcība nelaimes gadījumā Ūdens Pirotehnika Bīstamie atradumi	Zina un ievēro ugunsdrošības noteikumus. Prot adekvāti rīkoties un rast nepieciešamo palīdzību dabas katastrofu gadījumos, izsaucot atbildīgo institūciju pārstāvjus. Prot rīkoties saskaņā ar evakuācijas plānu. Zina pirmās palīdzības ābeci. Prot rīkoties un zina, kur meklēt palīdzību nelaimes gadījumā. Prot izvērtēt un nepieļaut riska situācijas ūdenī, uz ledus un ūdenskrātuvju tuvumā. Prot novērtēt pirotehnikas bīstamību un apzinās nepareizas rīcības sekas.	<u>Sociālās zinības</u> Zina, kā saglabāt savu un cilvēku drošību mājās, uz ielas, skolā.	Skolotāja kopā ar skolēniem spēlē dažādas spēles par elektrodrošību, kas pieejamas sadalestikls.lv/zzc/; drosadiena.lv; zibo.lv Kopā ar skolēniem skatās VUGD filmu par pirotehnikas Bīstamību “Ziemassvētku salūts”

	Prot rīkoties, konstatējot bīstamus atradumus, un apzinās nepareizas rīcības sekas.		
Jēdzieni: drošība, bīstams, palīdzība, atbildība			
Drošība tiekoties ar nepazīstamiem cilvēkiem Drošība internetā	Ir uzmanīgs ar svešiem cilvēkiem. Prot meklēt palīdzību, ja nonāk nepatīkamā situācijā. Zina interneta lietošanas drošības noteikumus. Zina par datoratkarības risku. Meklē palīdzību, ja ir tikusi apdraudēta viņa drošība.	<u>Sociālās zinības</u> Apzinās satiksmes noteikumu nozīmīgumu un to saikni ar cilvēka drošību. Izprot nepieciešamību ievērot gājēju noteikumus. <u>Sociālās zinības</u> Zina, kā uzvesties ekstremālās situācijās, kur zvanīt nelaimes gadījumā <u>Sociālās zinības</u> Zina, kā uzvesties ar nepazīstamiem cilvēkiem, kur griezties nepieciešamības gadījumā.	Pārrunāt ar skolēniem drošību internetā. Kā palīg līdzekli var izmantot: supervaroni.vip.lv/interneta Spēlēt lomu spēles, kad izspēlē kādu informāciju par sevi internetā sniegt ir droši un kādu informāciju svešiniekiem internetā sniegt nedrīkst.
Jēdzieni: nepazīstams, drošība, palīdzība, rīcība			

KLASES STUNDĀS IZMANTOJAMĀS METODES UN PAŅĒMIENI

Nosaukums	Īss raksturojums	Norises plānojums
Darbs ar masu medijiem	Internāta skolotājs piedāvā skolēniem kādu no mediju sniegtajām informācijām uzdevuma veikšanai. Skolēni mācās strādāt ar informācijas avotu, mācās izteikt savu viedokli par informāciju TV, avīzēs, žurnālos utt. Nozīmīgi iekļaut arī filmu skatīšanos, lai mācītos tās vērtēt. Svarīgi skolēniem ir mācīties saprast mediju valodu, saprast atspoguļoto notikumu cēloņus, atpazīt piedāvātās informācijas mērķus.	<u>Sagatavošanās.</u> Internāta skolotājs rūpīgi saplāno uzdevumus pirms atbilstošām aktivitātēm. Sagatavo skolēnus, aktivitāšu tematikai, pastāsta par jautājumiem, kurus uzdos, kam jāpievērš uzmanība. <u>Analīze.</u> Skolēni atbilstoši izvirzītājiem uzdevumiem veic noteiktās darbības. Iegūst informāciju, analizē to, veido jautājumus vai atbild uz jautājumiem. <u>Saruna.</u> Tiek apspriesti skolēnu veiktie uzdevumi, viņu secinājumi par uztverto un saprasto.
Diskusija	Diskusijā tiek izpētīta un apspriesta kāda problēma vai jautājums, lai tās dalībniekiem veidotos sava attieksme pret piedāvāto tematu. Skolēni cenšas izprast un pieņemt citu viedokli, mācās formulēt savu viedokli. Galvenie skolēna uzdevumi diskusijā ir: skaidri izteikt savas domas, ieklausīties citos, izprast citu viedokli, uzņemties atbildību. Diskusija ir sadarbība grupā un sekmē skolēnu komunikācijas prasmes, paškompetences attīstīšanos, piemērām pārvarēt nedrošību sevī, bailes, runājot citu priekšā. Diskusijas metode sekmē apgūt būtiskas vērtības: brīvību izteikt savas domas, viedokli; vienlīdzību, cieņu	<u>Sagatavošanās.</u> Tiek izlemts, kam, kad, kur, ar ko, par ko būs jādiskutē, kāds būs diskusijas veids, kādi būs diskusijas noteikumi. <u>Tēžu izstrādāšana.</u> Tiek izstrādātas un izvirzītas diskusijas tēzes. <u>Argumentēšana.</u> Notiek diskusija. Savus argumentus izsaka diskusijas dalībnieki. <u>Novērtēšana.</u> Diskusiju var noslēgt ar tās izvērtēšanu, analīzi, ar balsošanu.

	pret cilvēku.	
Drāmas metode	Metode aptver maņu un koncentrēšanās vingrinājumus, runu, izteikšanās vingrinājumus, dziesmas, ritmiku, vienkāršas improvizācijas. Tā tiek uzskatīta par instrumentu, kas palīdz attīstīties ikvienam cilvēkam, veikt vingrinājumus dzīves mākslā, atklājot sevi un savus uzskatus. Drāmas metode ietver trīs būtiskas pakāpes: 1) paplašināt zināšanas par sevi, savu "es", savām spējām, ķermeni. 2) paplašināt zināšanas par citiem, par konfliktu risināšanu (mācās saprast klasesbiedrus, ģimeni, skolotājus utt., mācās viņos klausīties un sazināties). 3) paplašināt zināšanas par sabiedrību, kā tā darbojas, ko tā prasa no indivīda.	<u>Sagatavošanās.</u> Internāta skolotājs vai skolēnu grupa izvēlās kādu objektu, priekšmetu. Manipulē ar to, izspēlējot dažādas objekta vai priekšmeta pozīcijas un iekļaujot tajā citus dalībniekus. <u>Spēle.</u> Katrs skolēns pēc kārtas paņem priekšmetu un parāda, kā šo priekšmetu var izmantot dažādās situācijās.
Klases pārrunas	Pārrunās grupas vadītājs ir skolotājs. Skolēni tiek iesaistīti kā sociāli vienlīdzīgi dalībnieki. Klases pārrunas stimulē bērnus klausīties citos, palīdzēt citiem. Pārrunas palīdz skolēniem saprast sevi un citam citu, kā arī vērtēt savu motivāciju un uzskatus, palīdz izpētīt un saprast problēmas, un kā tās risināt savā klasē un skolā.	<u>Ievada saruna.</u> Internāta skolotājs rosina skolēnu interesi par tematu un sagatavo viņus pārrunām. Tas parāda skolēnu vispārējo attieksmi pret šo tēmu. <u>Izzināšana.</u> Skolēni izsaka savas domas par tēmu, atbildot uz jautājumiem. Tā ir iespēja bērniem izpaust savas problēmas, apzināties tās un salīdzināt savu pieredzi ar klasesbiedru pieredzi, tiek saredzēti citi uzskati un domas. Skolotājs palīdz bērniem iegūt izpratni par doto tēmu. <u>Darbība.</u> Konkrētu ideju meklēšana, jautājumu, kas sagādā skolēniem problēmas risināšana. Tiek uzsvērtas uzvedības pārmaiņas. Skolēni piedāvā veidus, kā tikt galā ar noteiktu problēmu. <u>Noslēgums.</u> Pārrunas kopsavilkums un iespēja

		skolēniem pateikt, ko viņi ir apzinājušies.
Klases sanāksmes	Dažreiz klases ikdienas notikumi prasa to kopīgu apspriešanu. Tā ir iespēja spriest par attiecībām, vienādajām tiesībām, draudzību, taisnīgumu u.c. Tā ir iespēja mācīties sadarbību un attīstīt spēju spriest, respektējot morāles normas, gatavību izturēties un rīkoties atbildīgi. Klases sanāksmes sekmē sociāli pieņemamu uzvedību, kas balstās uz izpratni, kāpēc šāda uzvedība ir vēlama, pareiza un nepieciešama. Tā ir iespēja regulāri apspriest to, kas skolēnus satrauc, pārrunāt problēmas, izstrādāt risinājumus, darbības plānus.	<u>Sanāksmes norise ir tikpat svarīga kā saturs!</u> <u>Sanāksmes sākums.</u> Sākumā nepieciešams atgādināt par pamatlukumiem: Ikvienam tiek dota iespēja runāt; Visiem ir jāklausa ikviens runātājs; Neviens nedrīkst cita vārdu lietot negatīvā nozīmē; Nevienam nav tiesību otru pazemot. <u>Atklātā saruna.</u> Sanāksmes struktūra vienmēr ir līdzīga, mainās tikai tās saturs. Skolotājs var ierosināt apspriešanai kādu noteiktu tematu.
Mape	Skolēns pats veido šo mapi, izvēloties, kādu informāciju vēlas tajā iekļaut. Mapē tiek iekļauti skolēna pašnovērtējumi, anketēšanas un aptauju materiāli, u.t.t. Internāta skolotājs plāno individuālas sarunas ar skolēnu, lai pēc noteikta perioda varētu kopīgi izvērtēt gan sasniegtos rezultātus, gan problēmas, kas radušās. Tas veicina pašizpēti, pašanalīzi, pašregulāciju.	<u>Mapes veidošana.</u> Tiek precizēts, kādu informāciju par skolēnu ietvers mapē, ka analizēs sevi un savus sasniegumus. Šajā posmā skolotājam nepieciešams īpaši atbalstīt katru skolēnu, lai attīstītu skolēnu pašvērtēšanas prasmes. <u>Analīze un novērtēšana.</u> Sarunas ar skolēniem sekmē viņu izpratni: kā, kad, kur, kāpēc es tā domāju un rīkojos.
Projekta metode	Projekta metode nodrošina bērna pamatvajadzības, kas ir svarīgas viņu personības attīstībai: būt pieņemtam, būt piederīgam savai klasei, būt līdzatbildīgam; iemācīties jaunu pieredzi, izteikt sevi, piedalīties un apliecināt sevi. Skolēni tiek iesaistīti: 1) izpēti projektos, kuru mērķis – iegūt un	<u>Projekta iniciatīva.</u> Jebkuras dzīves parādības var kļūt par projekta iniciatīvu! Internāta skolotājs vai kāds no skolēniem ierosina projektu – kāds ievērojams cēlonis pasākums, darbības vērtība u.t.t. Svarīgākais – lai skolēni varētu brīvi izteikt savas domas. <u>Iniciatīvu sistematizācija.</u> Radušās idejas tiek kopīgi

	sistematizēt informāciju vai noskaidrot, izzināt kādu problēmu; 2) darbības projektos, kuru mērķis – veikt reālas, praktiskas, konkrētas izmaiņas klases, skolas, vietējās sabiedrības mērogā. Tie ļauj skolēnam līdzdarboties nozīmīgu problēmu risināšanā un apgūt prasmi pieņemt atbildīgus lēmumus.	analizētas, notiek vienošanās par formu, kādā to darīs. Šis posms beidzas ar projekta skici, kurā skolēni turpmāk darbosies. <u>Darbības jomu kopīga attīstīšana.</u> Izveidojas projekta plāns – tiek nolemts, ko, kurš, kā dara un kāpēc kāds kaut ko dara. <u>Realizācija.</u> Realizācijas laikā tiek iekļauts “plānotais laiks”, kad tiek pārrunāts sasniegtais, problēmas, meklēti risinājumi. Projekta norise ir atkarīga no grupas iekšējās struktūras, ārējiem nosacījumiem – telpas, laika un citiem resursiem. <u>Projekta noslēgums.</u> Skolēni apspriež projekta rezultātu. Tiek izvērtēta grupas sadarbība: kā tika ievērota vienošanās, kuras darbības vēlmes īstenojās vai neīstenojās utt.
Sarunas mazās grupās	Sarunām internāta skolotājs izvirza noteiktus uzdevumus un noteikumus. Skolēni sarunās apmainās ar viedokļiem, vērtējumiem un pieredzi. Ikviens grupas dalībnieks izsaka savu viedokli un gūst informāciju no citiem. Sarunas attīsta skolēnu komunikatīvās prasmes, palīdz pārvarēt nedrošumu, ļauj izteikt savu redzējumu.	<u>Sagatavošanās.</u> Tiek izveidotas skolēnu grupas, kuras vienojas par sarunas tēmu un noteikumiem. <u>Saruna.</u> Tēmas vispusīga izrunāšana. <u>Novērtēšana.</u> Analizē gan sarunas norisi, gan sarunas rezultātus.
Simulācijas spēles	Skolēni iejūtas lomās un darbojas iedomātā vidē. Tipiskākie uzdevumi	<u>Sagatavošanās.</u> Skolēni tiek ievadīti situācijā/problēmā.

	uzdevumi ir atrast, pamatot un prezentēt savu lēmumu un risinājumu situācijās. Pedagoģs palīdz skolēniem izpētīt problēmsituācijas aspektus un salīdzināt viedokļus. Tas sekmē skolēniem skaidrāk apzināties savu viedokli, savu reakciju – izprast uzvedību un rīcību. Īpašu audzinošo efektu gūst, ja tiek izmantoti fakti, kas ilustrē sociālās problēmas. Simulācijas spēles var palīdzēt skolēniem apzināties personas vērtības un uzvedību, apgūt personu savstarpējo attiecību problēmu risināšanas stratēģijas. Tas sekmē empātijas attīstību – spēju just līdzīgu citu emocijām, pārdzīvojumam, iejusties otra cilvēka situācijā un to saprast.	Tiek piedāvātas kompleksas situācijas, un skolēni iepazīstināti ar spēles nosacījumiem. Nepieciešams precīzi analizēt vides iezīmes, lai šo situāciju varētu atveidot pēc iespējas tuvāk realitātei. <u>Spēles sagatavošana.</u> Skolēni analizē un sadala lomas. Vienojas par spēles variantu, iejūtas problēmsituācijā un lomā. <u>Spēle.</u> Skolēni vai nu pa vienam vai grupās veic spēles darbības. <u>Novērtēšana.</u> Spēles problēmsituācijas tiek vērstas uz pašreizējo dzīves pieredzi un tās problēmām, tiek analizēti rīcības vispārējie principi. Nepieciešams izvērtēt veiksmes un neveiksmes, kā arī spēles norises kvalitāti. Iespējams izmantot visdažādākos veidus: lomu spēles, personu simulācija, likumu spēles, datorsimulācija. <u>Sagatavošanās.</u> Ir izveidots situācijas apraksts. Tiek sagatavoti materiāli (literārie darbi, avīzes, žurnāli utt.) un skolēni tiek ierosināti konkrētai tēmai. <u>Analizēšana.</u> Skolēni interpretē situāciju un cenšas iegūt vēl papildus informāciju par situāciju. <u>Izstrādāšana.</u> Var izveidot grupas, lai salīdzinātu problēmu interpretācijas, pārbaudītu risinājumu iespējas un izdarītu secinājumus.
Situāciju analīze	Skolēni individuāli vai grupās strādā ar materiāliem par kādu situāciju vai gadījumu. Skolēnu uzdevums ir atrast, pamatot un pēc tam prezentēt lēmumus un risinājumus katram konkrētajam gadījumam, salīdzināt tos ar reālām situācijām dzīvē. Dažādu situāciju analīze ļauj risināt reālus (vai reālajai dzīves tuvus) notikumus klasē, ģimenē, skolā, sabiedrībā.	<u>Sagatavošanās.</u> Ir izveidots situācijas apraksts. Tiek sagatavoti materiāli (literārie darbi, avīzes, žurnāli utt.) un skolēni tiek ierosināti konkrētai tēmai. <u>Analizēšana.</u> Skolēni interpretē situāciju un cenšas iegūt vēl papildus informāciju par situāciju. <u>Izstrādāšana.</u> Var izveidot grupas, lai salīdzinātu problēmu interpretācijas, pārbaudītu risinājumu iespējas un izdarītu secinājumus.

		<u>Izvērtēšana.</u> Tiek prezentēti rezultāti un diskutēts par atsevišķiem risinājumiem. Beigās tiek izlemts par vienu risinājumu. <u>Pielietošana.</u> Tiek salīdzināts atrastais risinājums ar dzīvē pieņemtiem gadījumiem (novērtēšanas gadījums, izlemšanas gadījums, informācijas gadījums, problēmas atrašanas, problēmas risināšanas gadījums, izpētes gadījums).
Spēles	Spēles pilda vairākas funkcijas: veicina skolēnu izziņas spēju attīstību; stimulē radošo procesu; palīdz attīstīt sadarbības prasmes, veidojot iecietīgu attieksmi pret citiem tās dalībniekiem; veicina spriedzes mazināšanos grupā, ļauj gūt pozitīvas emocijas un gandarījumu par veiksmīgu darbību.	<u>Sagatavošanās.</u> Tiek izvirzīts mērķis, motivēti skolēni, iepazīstināti ar noteikumiem un lomu pieņemšana. <u>Spēles norise.</u> Nepieciešams nodrošināt visu spēlētāju aktīva līdzdarbību un līdztiesību, spēles noteikumu ievērošana. Pedagogam jābūt par pozitīvu emocionālo fonu. <u>Spēles noslēgums.</u> Darbības un rezultātu izvērtēšana. Analīzi veic paši spēles dalībnieki.
Vizualizācija	Skolēni izveido dažādus simboliskus uzskates līdzekļus: domu kartes, shēmas, zīmējumus utt.	<u>Sagatavošanās.</u> Skolotājs sagatavo kādu uzdevumu par sociālo vidi klasē. <u>Vizualizēšana.</u> Skolēnu grupas veido kolāžu par sociālo vidi klasē, vērtējot savstarpējās attiecības. Izdomā kolāžas nosaukumu. <u>Novērtēšana.</u> Skolotāja kopsavilkums par vērojumiem kolāžas veidošanas laikā. Kolāžas tiek piestiprinātas klasē

		pie sienas un skolēni pārrunā, kāda ir darba pamatdoma.
Praktiskās darbošanās metode	Praktiskās darbošanās rezultātā skolēns gūst pieredzi dažādudarbību veikšanā, kas saistītas ar pašapkalpošanas prasmju pilnveidošanu, sabiedriski lietderīgo darbību veikšanu. Dzīves prasmju apguve ir nepieciešama, lai spētu uzturēt savu veselību, dzīvot pozitīvi un veselīgā vidē. Dzīves prasmju pilnīgāka apguve ļauj šiem bērniem veiksmīgāk tikt galā ar ikdienas sastaptajiem izaicinājumiem un prasībām. Praktiskā darbošanās ietver sevī radošo darbu ar papīru, dabas materiāliem u.t.t., kas attīsta roku sīko muskulatūru, lēmumu pieņemšanas un domāšanas iemaņas, sevis vadības prasmes.	<u>Sagatavošanās.</u> Internāta skolotājs izplāno un sagatavo uzdevumu skolēnu praktiskai darbībai. Tas var būt radošais uzdevums piem. apsveikuma kartiņas izgatavošanā vai praktiskā darbošanās internātā, piem. gultas klāšana, personīgu mantu kārtošana u.t.t. <u>Norise.</u> Nepieciešams nodrošināt visu skolēnu aktīva darbošanās, pedagoga izvirzīto noteikumu ievērošana. Internāta skolotājam jā rūpējas par pozitīvu emocionālo fonu.
Pastaigas, ekskursijas	Šī metode ļauj skolēniem klātienē iepazīt tos objektus, dabas parādības u.t.t., par kurām tika runāts, skatīts attēlos klasē. Ekskursiju un pastaigu laikā veidojās skolēna novērošanas spējas, attieksme pret dabu, pret dažādām sabiedriskās dzīves parādībām, uzvedības noteikumiem. Pastaigās un ekskursijās skolēni tiek iepazīstināti ar skolu, skolas teritoriju, ar ielām, kuras atrodas skolas tuvumā, parku, mežu, upes krastu.	<u>Sagatavošanās.</u> Internāta skolotājs izplāno pastaigas vai ekskursijas mērķi, uzdevumus, maršrutu. Pārdomā pēc nepieciešamības, kādas praktiskās darbības veiks bērni pastaigas laikā. Pirms pastaigas vai ekskursijas pārrunājot ar bērniem par uzvedības noteikumu ievērošanu uz ielas, mežā, u.t.t. <u>Norise.</u> Skolēni kopā ar internāta skolotāju dodas pastaigā vai ekskursijā pēc iepriekš sastādītā plāna.

IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS

1. Klases stundu programmas paraugs. Metodiskais līdzeklis. – R. VISC, 2016
2. Klases stundu programmas paraugs. Metodiskais līdzeklis. – R. VJIC, 2006
3. Draudzēsimies. Metodiskais līdzeklis. – R. Zaļā josta, 2007
4. Gromska S. Pilsoniskā audzināšana. – R., RaKa, 2012
5. Diķe V., Krieviņš V. Es, ģimene, pasaule. – R., RaKa, 1998
6. Ē. Plinta „Runas veidošana bērniem ar dzirdes traucējumiem”, - Rīga: „Mācību apgāds”, 1998.g. – 47.lpp.
7. Daniela L. Skolēni un mācību disciplīna. – R., RaKa, 2009
8. Alens Dž., Nerre Dž. Skolēnu izaugsmes veicināšana. Palīgs klases audzinātājam – R., Skolu atbalsta centrs, 2000
9. „Apkārtnes mācības vielas sadale sagatavošanas klasei”, - Rīga: 1981.g. – 55.lpp.
10. Kā veidot tradīcijas. Rokasgrāmata skolotājiem. – R., Zvaigzne ABC, 2010
11. Metodiskais līdzeklis “Svinēsim valsts svētkus!” – R., Valsts jaunatnes iniciatīvu centrs, 2009
12. Metodiskais līdzeklis “Skolas un ģimenes sadarbība” – R., Valsts jaunatnes iniciatīvu centrs, 2009
13. D. Lieģniece, I. Nazarova „Veseluma pieeja valodas apgūvē” – Rīga: RaKa, 1999.g. – 112.lpp.
14. „Eksperimentālā audzināšanas un mācību programma bērnudārziem” – Rīga: 1990.g. – 37.lpp.
15. „Pirmsskolas audzināšanas programma” – Rīga: 1999.g.
16. Fišers R. Mācīsim bērniem domāt. – R.: RaKa, 2005
17. Maļicka J. Piederības izjūta un mācību motivācija. – R.: RaKa, 2005
18. Baldiņš A., Raževa A. Klases audzinātāja darbs skolēnu personības izpētē. – R., Pētergailis, 2001

19. Balsons M. Kā izprast klases uzvedību. – R.: Lielvārds, 1995
20. Bērnu tiesību aizsardzības likums. Pieņemts Saeimā 1998.gada 19.jūnijā
21. Špona A. Audzināšanas teorija un prakse. – R.: RaKa, 2001
22. Tavas tiesības. Izglītības un zinātnes ministrijas Bērnu tiesību aizsardzības centrs. – R.: 1997
23. Rubana.I.M. Mācīties darot. – R., RaKa, 2000
24. Dektereva N., Dorofjeva S.u.c. Mūsdienīga skolēna portfolio. – R., RaKa, 2008
25. Beloraga G. Par ko kļūt? Darba lapas par profesijām. – R., Zvaigzne ABC, 2007
26. Glikasa O. Augsim veseli. – R., Zvaigzne, 1996
27. Tūna A., Kalniņš A. Es pasaulē, 1. un 2. daļa – Lielvārde, Lielvārds, 1999
28. Borzovs J.u.c. Darbs ar datoru un jūsu veselība. Informatīvais materiāls datoru lietotājiem. – R., Labklājības ministrija
29. Damberga A. Ceļu satiksmes drošība 1.-4.klasei. – Lielvārds, 2003
30. Drošība. Metodiski ieteikumi pamatskolai. – ISEC, 2004
31. Lāsēns un ceļu satiksme. Rasa ABC, 2003
32. Muceniece L. Ceļu satiksmes noteikumu mācīšana pamatskolā. – R.: 2003
33. Katram bērnam drošību. – R., Bērnu un ģimenes lietu ministrij, 2004
34. Golobeva A. Skolēnu drošība. Nelaiemes gadījumi. Pirmā palīdzība. – Lielvārde: Lielvārds, 1998
35. Skola 2030, Mācību saturs, Mācību jomas, <https://www.skola2030.lv/lv>

